

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXIV. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2008. MÁRCIUS 3.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

3.

SZAKSZERVEZETI VÉDJEJY Trade Union, Trade Mark

Sokszor elhangzott már, hogy a magyar szakszervezeti mozgalom válságjelenségei közel két évtizede miért és milyen módon gátolják a munkavállalók érdekvédelmét, az egységes fellépés lehetőségeit. A szakszervezeti pluralizmus tobzódása, a szolidaritás gyengülése, a társadalmi megosztottság hogyan ássa alá mozgalmunk tekintélyét. (Lásd az ezzel kapcsolatos közvéleménykutatások eredményét: első a tüzoltók, utolsók a szakszervezetek.) A legutóbbi időszak jelenségei is számos példával igazolják alá a fenti megállapításokat: vasutasstrájk privilegizált célokkal; a Liga Szakszervezetek népszavazási kezdeményezése az Albert házaspártól átvett téves kérdésfeltevessel, pártok támogatásával stb. Még az oktatás területén is találunk erre példákat, pedig az ágazatban működő hat közoktatási szakszervezet, kezdeményezésünkre, 2007. november 10-én együttműködési megállapodást írt alá. Am jó példát mutatva a november 21-i strájkhoz a PDSZ anélkül csatlakozott, hogy egy szót is szolt volna az „együttműködő” társaihoz. Most pedig azzal vádolja szakszervezetünket, hogy egyedül, egyeztetés nélkül alakította ki bérkoncepcióját (vö.: lapunk 5. oldala), és nyújtotta be a kormánynak. Talán saját maguk gyakorlatából kiindulva kérdezik honlapjukon: „Vajon pártpolitikai alku született?”

Természetesen a PSZ nem pártpolitikai, hanem érdekvédelmi alapon dolgozta ki bérkoncepcióját, és folytatott tárgyalásokat a kormánnyal és az országgyűlési képviselőkkel. Gyors lépéseinkkel sikerült megakadályozni a közalkalmazotti bértábla felszámolását, és indukciót adni a béremelésekhez. Mert a PSZ vezetői úgy vélik, hogy nemcsak kiabálni kell, hanem lényegre törő javaslatokat kidolgozni és érdemi tárgyalásokat folytatni a döntéshozókkal. Csak így juthatunk lépésről lépésre előre. A szakszervezeti leckét meg kell tanulni mindenkinek: nemcsak reagálni kell az eseményekre, nemcsak bírálni kell a hatalom (a kormány, az önkormányzatok) elgondolásait, lépéseit, hanem önálló megoldásokat tartalmazó kezdeményezésekre is képesnek kell lenni. Így lehet esély arra, hogy a szakszervezeti álláspontot is tükröző kompromisszumos megoldások szülessenek.

A közzsférában napjainkban zajlik a szakszervezeti taglétszám felmérése, önkormányzati és országos összegzése. Majd ezt követően a reprezentativitás megállapítása, amely alapját képezi a helyi, az ágazati és a makroszintű érdekegyeztetésben való részvételnek. Most már nem a KT-választásokon a szakszervezeti jelöltekre leadott szavazatok számítanak, hanem a tényleges taglétszámok. Fontos tehát, hogy minden intézményből a valóságnak megfelelő adatok kerüljenek a jelentésekre (lásd: lapunk előző, 2008. februári száma). Mit csinált „együttműködő” társszakszervezetünk, a PDSZ ez ügyben, hogy taglétszámát gyarapítsa? Sok PSZ-tagnak küldött a lakáscímére felszólítást, hogy fizessen tagdíjat a PDSZ-nek, mert a nyilvántartásukban szerepelnek. Természetesen a levelet kapott kollégáink többsége sohasem volt tagja a PDSZ-nek. Akkor hogyan jutottak a címekhez? Lehetséges, hogy az aláírásgyűjtő akcióban összegyűjtött ívekről vették le a címeket illegálisan, a jogi előírásokat megsértve. Ugye, ez is korrekt eljárás, példa az együttműködésre?!

Természetesen a szakszervezetek közötti ellentéteknek nemcsak kooperációs és gyakran személyes okai vannak, hanem a jogi feltételek, kényszerek is hiányoznak. A kilencvenes évek első felének szakszervezeteket érintő jogszabályalkotási folyamatára – amely hozzájárult mozgalmunk meggyengítéséhez, a válságjelenségek szaporodásához –, még jól emlékezhetünk (vagyonmegosztás, jogkorlátozás stb.). Ám napjainkban is akadnak gondjaink. Az Országgyűlés több mint egy évvel ezelőtt, 2006. december 11-én fogadta el az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló törvényt. A köztársasági elnök a törvényt azonban nem írta alá, hanem az Alkotmánybírósághoz küldte. Az Országos Érdekegyeztető Tanácsban (OÉT) részt vevő szakszervezetek jogosítványait ugyanis sokallja. A szakszervezeti reprezentativitás megállapítására vonatkozó jogalkotással kapcsolatos szakszervezeti egyetértés szerinte közhatalom-gyakorlás, ami a szakszervezeteket nem illeti meg. Véleménye szerint a közhatalmi jogosítványokhoz a magyar szakszervezetek nem rendelkeznek kellő demokratikus legitimitációval, mivel a választópolgárok túlnyomó többsége nem tagja a szakszervezeteknek. A köztársasági elnök természetesen a munkaadói szervezetek legitimitását nem vitatja. Az Alkotmánybíróság ez ügyben máig nem döntött. Pedig nagyon vártuk ezt a törvényt, amely talán elősegítené a hazai szakszervezeti mozgalom válságjelenségeinek apasztását. Nagy kérdés, hogy mikor és milyen döntés születik. Ezek után lehet-e Magyarországon, Európában legitim szakszervezeti mozgalom?

Árok Antal

A TARTALOMBÓL:

- **A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI**
- **A PSZ BÉRKONCEPCIÓJA**
- **FŐVÁROSI SZAKKÉPZETLENSÉG**
- **EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM**
- **EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK**
- **KÖZÉPISKOLAI RANGSOR**
- **JUNIOR NYELVVIZSGA**
- **A FÉRFI SORSA A NŐ**
- **ÁGAZATI BÉRLISTA**
- **PL-ÚTMUTATÓ:**
 - Változások a nyugdíjszabályokban;
 - A prémiumévekről; Szakszervezeti joggyakorlás a kistérségben;
 - Tudnivalók a perköltségről

Maradjunk a tényeknél!

Napjainkban jelent meg *Litván György* Maradjunk a tényeknél! című posztumusz kötete az 1956-os Intézet kiadásában. A 2006-ban elhunyt történész a szélesebb olvasóközönség elsősorban mint tudományos szakíró ismert, ezen belül is mint a XX. század elején szerepet játszó történelmi személyiségekről (Jászi Oszkáról, Károlyi Mihályról, Szabó Ervinről) készült monográfiák szerzőjét. E kötet íásaiban ezzel szemben a szaktörténész bensőjében munkálkodó *politikus honpolgár* szólal meg, s fejt ki véleményét azokról a politikai kérdésekről, amelyek úgy is, mint kortársat, de úgy is, mint a tények tisztelgetéért tevékenykedő elmét szakírói minőségében izgatják. Még a napi sajtó számára készült írásait is áthatja a szaktörténésznek az a meggyőződése, hogy tisztességes szerző nem torzítja el a tényeket, s álláspontja kialakításában minden fontos körülményt figyelembe vesz.

Jellemző momentumként idézhetjük fel az ifjú történelemtanár Litván Györgynek 1956 márciusában egy nyilvános fórumon elhangzott véleményét, amellyel Litván e korszak legendája lett. Szemébe mondta Rákosi Mátyásnak: „A nép nem bízik Önben, mondjon le!”

Ezzel a kötettel, amely egy életműsorozat első darabjának készült, egyik alapítójának emléke előtt tiszteleg az 1956-os Intézet. A kötet nemcsak a szerző legfontosabb politikai írásait teszi hozzáférhetővé, hanem azokat a rövidebb történeti fejtegetéseit is, amelyek szorosan kapcsolódnak a jelenkor valamilyen politikai problémájához. A könyv *három* témablokkra oszlik, amelyek közül az első (*Történet a politikában*) a történész mesterségbeli és etikai gondjait, a második (*Politika a történelemben*) a közelmúlt aktuálpolitikai vonatkozásait tárgyalja, míg végül a harmadik (*Ezerkilencszázötvenhat*) Litvánnak az ötvenhatos forradalom tárgykörében közzétett, rövidebb-hosszabb írásait gyűjti össze. A kötettről bővebb információ található a www.rev.hu honlapon.

PÉLDÁS KÖNYV!

Valóban példás a könyv, a jelző *'változatos'* jelentése szerint is. A sajtónak még a múlt év végén bemutatták a Petőfi Múzeumban, de a kiadvány csak nemrég került szerkesztőségünkbe, így most szövegünk róla.

Nincs is szükség részletező ismertetésre! A különleges formátumú, gondosan szép kiadvány színesen, meggyőzően maga beszél. Szerzője, **Lengyel György** 1936-ban született és kora ifjúságától – maig – élőszoval, írással és a személyes cselekvések változatos sorával szolgálja a színházi művészettel megvalósított ember- és művészetformálást, – hadd hangsúlyozva – a jelenünket és jövőnket.

A „példás könyv” mindent, amire szüksége lehet az olvasónak, elmond. A kartonból álló, gondosan megteremtett és létrehozott borítólapok anyagával és a 298 oldalnyi, lenyűgözően megírt szöveggel. Hozzá a képek sokaságával!

A címe pedig mennyire egyszerű és mennyire beszélő: **Színházi emberek.**

A könyvről nem szép mondatokat kell írni, hanem olvasni kell. Azokat a régebbi és újabb írásokat, melyek rendre megtalálhatók benne és az érdeklődőkre várnak.

Végül néhány fontos tájékoztató adat!

A mű az Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet közreműködésével és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával a *Corvina Kiadó Kft.* gondozásában jelent meg. (Címe: 1086 Bp., Dankó utca 4-8. Tel: 06-1/33-77-333, e-mail: lira@lira.hu)

Bizton hisszük, hogy e kitűnő mű nem süllyed el a sok-sok kiadvány hullámverésében, hanem „tanítóan” úszik az idő változó vizén a művészet és emberség élő „szolgálójaként”. Így legyen!

(*fényi*)

A pedagógusok és szülők figyelmére

egyaránt számít a *Mentor* című oktatási, egészség- és életmódmagazin, mely hű tükröt nyújt az iskola, a kultúra, a mindennapi élet időszerű eseményeiről. Hasznos kiegészítője az újság tankönyvkritikai melléklete, a *Támpont*, valamint a szülőknek szóló, negyedévenként megjelenő *Támasz*. A szerkesztőség új címe: 1054 Budapest, Tüköry u. 3. Tel./fax: 269-2730.

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja internetes honlapunkkal (www.pedagogusok.hu) együtt szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Amennyiben több intézmény van egy településen, a helyi PSZ-szervezet terjeszti tovább a példányokat. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan olvassa el és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék minél több kollégával megismertetni. *Egyre több intézmény nevelőtestületi szobájában, könyvtári olvasótermében is hozzáférhető már lapunk. Jól bevált gyakorlat, ha egy-egy érdeklődést keltő, aktuális írás fénymásolata vagy a lapban olykor megjelenő miniplakát a hirdetőtáblára is kikerül. Jogszabályokat ismertető anyagainkat – amelyek a zöld PL-útmutatóban kapnak helyet – pedig tanácsos a PSZ-tisztségviselőnek és az intézményvezetőnek együttesen áttekinteni, megbeszélni. Így sokkal kevesebb félreértés, esetleges konfliktus adódik.*

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetés díja *5% áfával 3 850 forint*, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig – megrendelőlevelük alapján – csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetések a következő, változtatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80 000 forint, féloldalal 40 000, negyedoldalal 20 000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

Lezárult a kerepesi általános iskola ellenőrzése

Oktatási Hivatal, Budapest, 2008. február 15. – **Lezárult az Oktatási Hivatal vizsgálata is a kerepesi Széchenyi István Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben. A vizsgálat több súlyos szabálytalanságra derített fényt. A felügyeleti bírság kiszabásán túl a hivatal szabálysértési eljárást indít a személyi felelősség megállapítására is.**

Mint ismeretes, a kerepesi Széchenyi István Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben egy országos napilap cikke nyomán január 29-én indult az első vizsgálat, melynek keretében megállapították egyes tanulók elkülönítését. Február 7-én az egyenlő bánásmód követelményeinek vizsgálata kezdődött meg.

Bebizonyosodott, hogy a kerepesi intézmény működésében súlyos szabálytalanságok vannak. Az Oktatási Hivatal több szempontból is megállapította az egyenlő bánásmód követelményének megsértését, valamint több tanügyigazgatási szabálysértésre is fény derült.

A Oktatási Hivatal az eljárásokon kötelezte az intézményt a szabálytalanságok orvoslására és összesen egymillió forintos felügyeleti bírságot szabott ki (ebből hatszáz ezer forint a Közoktatási Fejlesztési Célelőirányzatot illeti). Mindemellett az Oktatási Hivatal eddigi működése alatt először indított szabálysértési eljárást az intézményvezető személyi felelősségének megállapítására.

A hatályos jogszabályok értelmében a most lezárult vizsgálatot utóvizsgálat követi majd, a tanulók érdekében ellenőrizni kell ugyanis, hogy képes-e a fenntartó és az iskola vezetése a hiányosságok megszüntetésével megteremteni a szabályos működés feltételeit a kerepesi intézményben.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Arok Antal**

Örökös szerkesztő: **dr. Fényi András** Olvasószerkesztő: **dr. Dalos Gábor**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@internet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3 850,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A PSZ Országos Vezetősége 2008. február 18-án konzultációt tartott, amelynek első részében a szakszervezeti reprezentativitás megállapításával összefüggő taglétszám-felmérés feladatait beszélték meg Galló Istvánné alelnök irányításával. Ezt követően a PSZ-taglétszámok alakulásáról, a tagtoborzás, tagmegtartás feladatairól folyt hosszú és tartalmas konzultáció, amelynek keretében a következő témaköröket vitatták meg:

- a tanév váltáskor bekövetkező elbocsátások, intézmény-összevonások hatásai;
- a szakszervezeti munkahelyi választások tapasztalatai, a szakszervezeti tisztséget vállalók „kínálata”;
- a PSZ helyi, területi és országos tevékenységével kapcsolatos információk, értéktételek, az információs rendszer működésének hiányossága;
- a tisztségviselők felkészültsége, képzése, különösen a szakszervezeti marketing szempontjából;
- a tagnyilvántartás és a taglétszám-változások korrelációja, a tagkártyák előállítás és visszaadása.

A vitaindító előadásokat Bodolay Zoltán (B-A-Z megye), Hartványi Sándorné (Bács-Kiskun megye), dr. Perlaki Mária (Veszprém megye) és Szabó Zsuzsa (J-N-Szolnok megye) tartották, majd a testület szinte minden tagja elmondta észrevételeit, javaslatait. A vitát Árok Antal összegezte: az elhangzottak alapján írásos összeállítás és feladatsor készül, amely a további tennivalókat segíti, illetve határozza meg.

A PSZ és a francia SNES szakszervezet vezetői 2008. február 11-12-én Budapesten tanácskoztak. A tárgyaló delegációkat Árok Antal, a PSZ elnöke és Odile Cordelier, a SNES titkára, az Európai Szakszervezeti

Szövetség Oktatási Bizottságának (ETUCE) alelnöke vezette. A megbeszéléseken kölcsönös tapasztalatcserére került sor a francia és a magyar közoktatás működésével, a szociális párbeszéd, az érdekvédelem lehetőségeivel kapcsolatban. Különösen az oktatásfinanszírozás, intézményfenntartás, a létszámok és a bérek tekintetében folyt alapos véleménycseré. Természetesen a nemzetközi szakszervezeti mozgalom aktuális kérdései is szóba kerültek. A francia delegáció intézménylátogatáson vett részt a szolnoki Tiszaparti Gimnáziumban, ahol dr. Pataki Mihály igazgató és az intézmény pedagógusai bemutatták tevékenységüket – számoltak be sikereikről, gondjaikról. A delegáció találkozott a PSZ Jász-Nagykun-Szolnok megyei titkárával, Szabó Zsuzsával is, aki rövid tájékoztatást adott a szervezet tevékenységéről.

A kétoldalú tanácskozás záró eseménye a PSZ és a SNES közös megállapodásának aláírása volt. (Lásd: lapunk 7. oldala.)

A román SPIRU HARET szakszervezeti szövetség 2008. február 22-23-án Sinaiban rendezett kongresszusán szakszervezetünket Árok Antal elnök és Vajna Tünde nemzetközi felelős képviselte. A kongresszuson egyebek között részt vett Martin Rømer, az ETUCE főtitkára és a másik jelentős román pedagógus-szakszervezet (FSLI) elnöke, Aurel Cornea is. A PSZ elnökének felszólalását követően Gheorghe Isvoranu, a SPIRU HARET szakszervezeti szövetség elnöke az együttműködés elismeréseként emléktáblát kitüntetést nyújtott át Árok Antalnak. A kongresszust követően háromoldalú tárgyalások folytak a PSZ, az FSLI és a SPIRU HARET elnökei között. Ennek eredményeként együttműködési megállapodás jött létre a három szervezet között. (Lásd: lapunk 7. oldala.)

Európai uniós tüntetés Szlovénia fővárosában, Ljubjanában 2008. április 5-én, szombaton délután

Szlovéniában, amely ország jelenleg az Európai Unió soros elnöke, tanácskoznak az EU pénzügyminiszterei a Központi Európai Bank vezetésével a körvonalazódó pénzügyi válság megoldásáról. Az Európai Szakszervezeti Szövetség (ETUC) úgy döntött, hogy ebből az alkalomból európai tüntetést szervez, jobb béreket és a vásárlóerő megőrzését követelve. Ehhez az akcióhoz természetesen az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) is csatlakozott, és felhívást fogalmazott meg a tagszervezeteknek.

Elképzeléseink szerint

a PSZ képviselőiben két busszal veszünk részt a tüntetésen,

ami reggeli indulással és késő esti (éjszakai) visszaérkezéssel megoldható (Budapest–Ljubjana 450 km). További információ: a PSZ területi (megyei, megyeszékhelyi) szervezeteinél és a PSZ Országos Irodájánál (1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Tel.: 322-2249; e-mail: psz@enternet.hu; www.pedagogusok.hu)

A HOTEL BENCZÚR, HOTEL PEDAGÓGUS VENDÉGOTTHON - több, mint szálloda

1068 Budapest, Benczúr u. 35. T: 4795-650; 4795-666. Fax: 3421-558.

E-mail: hotel@hotelbenczur.hu; internet: www.hotelbenczur.hu

- » Kellemes, nyugodt környezet: a Terézváros diplomatanegyedében, közel a Városligethez, árnyas zöldövezetben. Konferenciák és egyéb rendezvények lebonyolítására alkalmas helyiségek, különtermek.
- » A felújítás után négycsillagos kategóriának megfelelő, magas színvonalú, komplex szállodai ellátás, bensőséges, családi hangulat. Kulturált éttermi szolgáltatás, jó konyha, bőséges és minőségi étel-italkínálat.

A Hotel Benczúr szállodai szolgáltatását a PSZ-tagok, valamint a velük együtt érkező házastársak és gyermekek a tagkártya felmutatásával kedvezményes áron vehetik igénybe 2008. április 1-jétől kezdődően az alábbi árak szerint:

Egyágyas szoba 9 700 Ft reggelivel 12 000 Ft Kétágyas szoba 10 400 Ft reggelivel 15 000 Ft
Háromágyas szoba 11 100 Ft reggelivel 18 000 Ft

Összehasonlításként közöljük a Hotel Benczúr kedvezmény nélküli árait is:

Elő- és utószezonban: egyágyas – 60 euró; kétágyas – 70 euró; háromágyas – 80 euró.
Főszezonban: egyágyas – 85 euró; kétágyas – 100 euró; háromágyas – 115 euró.

TAGOZATRÓL TAGOZATRA

A **PSZ Intézményvezetői Tagozata** 2008. február 14-én ülésezett *dr. Pataki Mihály* elnöklésével. A tanácskozás első részében *Bakonyi László*, az Oktatási Hivatal elnöke tájékoztatást adott az általa irányított intézmény feladatairól, amelyeket a jogi szabályozás jelentősen bővített. Szólt az ellenőrzési, mérési, értékelési feladatok irányításában, koordinálásában való részvételről, az elsőfokú hatósági jogkörgyakorlásról, az ágazatirányítás keretében tartozó területfejlesztéssel és -finanszírozással összefüggő teendőkről. A nagy érdeklődéssel kísért tájékoztató sok kérdést és véleményt indukált.

Ezt követően *Árok Antal* PSZ-elnök, *Galló Istvánné* alelnök és *dr. Horváth Péter* igazgató-titkár tájékoztatást adott az érdekegyeztetés aktuális eseményeiről. Végül a tagozat tagjai megalakították a *Közoktatási Intézményvezetői Munkáltatói Szövetségét*, elfogadták alapszabályát. A szövetség cégbírósi bejegyzésére a közeljövőben kerül sor. Ettől kezdődően a tagozat és a szövetség kettős funkcióját tölti be ez a szervezet, és munkáltatói szövetséggént részt vesz a hazai és az európai uniós érdekegyeztetésben. Erről a cégbírósi bejegyzés elfogadását követően részletes tájékoztatást adunk.

A **PSZ Gyógypedagógiai Tagozatának Intézőbizottsága** február 19-én ülésezett, melyen vendégként *Tatai-Tóth András* és *dr. Tóth Tiborné* országgyűlési képviselők is részt vettek – mindketten a Parlament Oktatási és Tudományos Bizottságának tagjai –, hogy tájékozódjanak a gyógypedagógiai nevelést, oktatást foglalkoztató kérdésekről és segítsék a sajátos nevelési igényű tanulókat érintő problémák megoldását.

Az ülésen a PSZ részéről *Árok Antal* elnök, *Szlankó Erzsébet* alelnök és *dr. Horváth Péter* igazgató-titkár is jelen volt.

Ammerné Nagymihály Emília tagozati elnök problémafelvetésében változta azokat a témaköröket, melyek köré a gondok nagy része csoportosítható. Az intézőbizottság tagjai, akik az ország minden részéről érkeztek, a gyakorlatban megjelenő nehézségekről számoltak be. Alapgonddal nézett felmerült a kiszámítható oktatáspolitikai fontossága, valamint a jogszabályi változások jobb kommunikációjának a szükségességére. Elmondtuk, hogy 2007. szeptember 1-jétől változott az SNI-tanulók köre. Új fogalomként jelent meg a megismerő funkcióknak és a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenessége. Ha organikus háttér nem mutatható ki, nem lehet a tanulót a kijelölt általános iskolába helyezni. A szakemberek aggályosnak tartják a besorolás alapjaként megjelölt organikus ok kimutathatóságát. Az orvosok számára rendelkezésre álló eljárások a központi idegrendszer és az idegpályák organikus rendellenességét neurológiai vizsgálat keretében nem mindig tudják kimutatni, holott a funkciók működésekor súlyos és tartós rendellenességek tapasztalhatóak.

Az intézőbizottság tagjai hangsúlyozták, hogy ezért olyan tanulók nem kerülnek be a gyógypedagógiai ellátás keretébe, akiknek a fejlesztése így hatékonyabban lenne megoldható, valamint jobbak lennének a fejlődési kilátásaik. A szakértői és rehabilitációs bizottságok munkáját nehezíti, hogy a diagnosztikát végző szervezetek számára nincs egységesen előírt, életkori normaértékkel rendelkező tesztrendszer, egységes diagnosztikai protokoll. Az IB tagjainak egységes álláspontja szerint az SNI-tanulók felülvizsgálatának elkezdését az egységes diagnosztikai protokoll kidolgozása és bevezetése után lett volna célszerű elkezdeni.

Az SNI-tanulók integrációjával kapcsolatban az elnök asszony hangsúlyozta, hogy a meglévő jogi szabályozók megfelelőek, a gond az, hogy ezeket az integráló intézmények nagy része nem tartja be, vagy nem tudja betartani. (Nem elég az alapító okirat módosítása, a fenntartónak biztosítani kellene a többlétszolgáltatások anyagi fedezetét.) Így fordulhat elő, hogy a hozzájuk kerülő tanulók nem kapják meg a jogszabályokban meghatározott többlétszolgáltatásokat, rehabilitációs órákat, terápiás foglalkozásokat, amelyek a fejlődésük érdekében kötelezően járnak nekik.

Megoldási lehetőségként felmerült, hogy a fejlesztésre szánt forrást közvetlenül juttassák el ahhoz az intézményhez, amely a szolgáltatást igénybe vevő gyermeket ellátja. A forrás felhasználását egy szakértői és hatósági feladatokat is ellátó szaktanácsadói hálózat ellenőrizhetné. Az integráció kapcsán szóba került az általános szemléletváltás és a módszertani kultúra fejlesztésének a szükségessége a pedagógusok körében. Az IB tagjai határozottan állást foglaltak emellett, hogy

az SNI-tanulók közoktatási ellátása csak a szegregált gyógypedagógiai intézményrendszer megtartása mellett biztosítható.

A gyógypedagógus-képzéssel kapcsolatos vélemények mindegyike kitért arra, hogy egyre heterogénebb tanulócsoporthoz nevelését oktatását, fejlesztését kell megoldania a gyógypedagógusoknak, míg az egy szakos gyógypedagógus képzésen egyre szűkebb körben kapnak ismereteket a hallgatók. Másoddiplomás képzés esetén előfordul, hogy bizonyos helyeken az elméleti képzés színvonala nem megfelelő, illetve hogy gyógypedagógiai szemléletet egyáltalán nem közvetítenek a hallgatóknak.

Az IB tagjai jelezték: gondjaik vannak a tanulók tankönyvellátásával kapcsolatban. Előfordul, hogy a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók iskolájában használt tankönyvet a kiadója nem nyomtatja többé, így ehhez a tantárgyhoz nem lesz az iskolában tankönyv. Ez a probléma állami támogatás nélkül nem oldható meg, hiszen itt a piaci szempontok a specialitás és a kis példányszám miatt nem érvényesülhetnek.

Tatai-Tóth András hangsúlyozta, hogy betartható jogszabályokat kell hozni ezen a területen is, és a jogi kényszer helyett a szakmai megoldásokat kell előnyben részesíteni. Dr. Tóth Tiborné az ellenőrzési rendszer fontosságát emelte ki, valamint azt, hogy a mérési-értékelési rendszert az SNI-tanulókra is ki kell terjesztenie.

A hatékony eszmecsere után, az országgyűlési képviselők távozását követően *Frányó Lászlóné* adott tájékoztatást a nyári üdülési lehetőségekről. A tagozat 1990-től működteti szakszervezeti tagjai számára saját szervezésű üdültetését bentlakásos gyógypedagógiai intézményekben.

A tanácskozás *dr. Horváth Péter* tájékoztatójával zárult, aki a költségvetési törvénynek az oktatásra vonatkozó fejezeteit és a PSZ által kidolgozott új közalkalmazotti bérkonceptiót ismertette. Kiemelte, hogy a szakszervezet álláspontja szerint a közalkalmazottság megtartása mellett a képzettség, végzettség és a pályán eltöltött idő elismerése a koncepció alapja, valamint az, hogy a minőségi munkáért nagyobb elismerést kapjanak az arra érdemesek pótlólagos források hozzáadásából. A téma részeként a bértárgyalásokon megszületett 5%-os táblaemelésről és a 13. havi illetmény ez évi kifizetésének a módjáról is szólt.

Ammerné Nagymihály Emília tagozati elnök

A **PSZ Szakoktatási Tagozata intézőbizottságának** ülésére 2008. február 26-án került sor, melyen áttekintették a 2008. évi költségvetési törvény közoktatásra vonatkozó fejezetét, különös tekintettel a szakoktatást érintő adatokra.

A téma előadója, *Kósa Mihály* tagozati elnök megállapította, hogy a szakterület anyagi finanszírozása nem lett jobb, s az elmúlt évhez viszonyítva csupán a 9-10. évfolyamon történő gyakorlati képzés számára ad némi pluszlehetőséget. A tagozat vezetője felhívta a figyelmet a közalkalmazotti bértábla bizonyos bértételeinek szükségessé váló kiegészítésére (lásd lapunk 2008/1. száma). Részletesen foglalkozott az intézőbizottság a szakképzés területén kialakult anomáliákkal, intézmény-összevonásokkal, a bizonyos szakmák területén tapasztalható szakemberhiánnyal, a szakmunka presztízsvésztésével. Az okokat egyebek között a szakképzés mai szerkezete és az elvárások közötti különbözőségben jelölte meg, továbbá, hogy a szakképzésben a szakmai gyakorlat nem kellő súllyal van jelen, a képzés időtartama pedig indokolatlanul hosszú. Tapasztalható még esetenként a gyakorlatot vezetőket nem kellő mesteremberi tudása, illetve olykor a legújabb technikai fejlődés ismeretének hiánya. Az utóbbi gondokon a felnőttképzés lenne hivatott változtatni, s ezzel hozzájárulni a szakképzés presztízisének visszaállításához. Mindezekről, továbbá a TISZK-ekkel kapcsolatos tapasztalatokról is országos tanácskozást kíván rendezni a tagozat. A már zajló szakszervezeti választások és a XVIII. kongresszus előkészítése miatt ennek megszervezésére azonban most tavasszal már nincs mód olyan alaposággal, s az érintettek (szakmai szervezetek, minisztériumok, NSZFI, kamarák) olyan széles körének meghívásával, hogy a tanácskozás ne csak a problémák feltárására, de az orvoslás lehetőségének megtalálására is alkalmas legyen. A tagozat intézőbizottsága úgy határozott, hogy erre a következő tanév elején kerülhet sor. Az intézőbizottság azonban kéri a kollégákat, hogy a napi gyakorlat közben felmerülő problémákról, esetleges megoldási javaslatokról szíveskedjenek a közös ügy érdekében a testületet értesíteni e-mailben (psz@enternet.hu) vagy levélben (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.)

Bertók Csaba intézőbizottsági tag

A PSZ BÉRKONCEPCIÓJA

A PSZ Elnöksége, majd Országos Vezetősége 2008. januári ülésén tárgyalta majd fogadta el azt a javaslatot, amelyet eljuttattunk a kormányhoz, illetve a szocialista országgyűlési frakció oktatási csoportjához. Mindkét féllel érdemi tárgyalásokat folytattunk, amelynek eredménye, hogy 2009-ben már e téren érdemi lépéseket tervez a kormány. Az alapkoncepciókat elfogadták. Marad a közalkalmazotti bérendszer (pedig sokan el akarták törölni) az évenkénti béralkuval karbantartva. A kiegészítő elemeket (pótlék, minőség-teljesítmény) viszont jelentős emelésekkel kell elfogadható mértékűvé tenni. Ennek egy lépcsőben való bevezetésére azonban a források szűk volta miatt nem kerülhet sor. Így 2009-ben csak a kezdő lépéseket tesszük meg. Az első ütemben a következő körvonalazódnak:

A közoktatás 2009-től évi 130-140 milliárd forint pluszforráshoz jut. Ez tartalmazza az infrastrukturális fejlesztési lehetőségeket is. Ebből az összegből 25-30 milliárd forint fordítódik a különböző bérelemek emelésére az alábbiak szerint:

– A hátrányos helyzetű intézményekben, a különleges munkakörülmények között dolgozó pedagógusok pótléka 30-50 ezer Ft/hó lesz 2009. január 1-jétől (esetleg már 2008. szeptember 1-jétől).

– Az intézményvezetők pótlékának növekedése az intézmény létszámától függően 20-40 ezer Ft/hó 2009. január 1-jétől.

– A pályakezdekők bérpótléka főiskolai végzettséggel 25 ezer Ft/hó, egyetemi végzettséggel 40 ezer Ft/hó 2009. január 1-jétől.

– A minőségi munka elismerésére fordítható összeg 3 milliárd forintba emelkedik, létrejön a „kutatónár”-ösztöndíj.

A fentiekkel kapcsolatos jogi szabályozás kidolgozására, illetve hivatalos egyeztetésre a tavaszi időszakban kerül sor. Sajnos a 2009. évi keretbe nem fér bele az osztályfőnöki pótlékok emelése (a tervek szerint 20 ezer Ft/hó lett volna), és a többi, általunk javasolt módosítás. Reméljük, ezt már tartalmazzák a következő lépések.

A közalkalmazotti bértábla 2009. évi általános emelésére, illetve a minimálbér-megállapodásra a jövő évi költségvetéshez kapcsolódó alkufolyamat keretében az OKÉT-, illetve az OÉT-egyeztetéseken kerül majd sor 2008 őszén.

1. A közfeladat ellátása, a közmegebecsülés, a hivatás elismerése továbbra is szükségessé teszi a közalkalmazotti státust.

2. A bérendszernek el kell ismernie a végzettség, képzettség szintjeit, a pályán eltöltött időt. Kevesebb alapilletményt a bevezetésekor senki sem kaphat. A teljesítmény-alapú differenciálást viszont a jelenleginél sokkal nagyobb mértékben lehetővé kell tenni. Mindez nem igényli a közalkalmazotti bértábla felforgatását, csupán a három elem (alapilletmény, pótlék, minőség-teljesítmény) közül az utóbbi kettő jelentős emelését vonja maga után.

3. Az új rendszer jelentős pluszforrásokat igényel, ezért szükség esetén több lépésben vezethető be. Az első lépés javasolt időpontja 2009. január 1. vagy szeptember 1.

4. A bérendszer fontos eleme a nem minden egyes pedagógusnak járó pótlékrendszer, mely legyen felülről nyitott

a) beosztás szerint	mértéke:
- vezetői, vezetőhelyettesi	az alapilletmény 50-80%-a
- osztályfőnöki	a Kjt. illetménypótlék-alap 200%-a
- munkaközösség-vezető	-II- 200%-a
- diákönkormányzatokat segítő	-II- 200%-a
- gyakornokok mentora	-II- 200%-a
b) hátrányok kompenzálása	
- területi	-II- 300%-a
- különleges munkakörülmények közt dolgozók	-II- 300%-a
c) minőségi munkáért	
- címpótlékok	
- főtanácsos	-II- 350%-a
- tanácsos	-II- 250%-a
- főmunkatárs	-II- 200%-a
- munkatárs	-II- 150%-a
- a minőségbiztosítási munkát irányítók pótléka	-II- 200%-a

5. A minőségi munkáért járjon alapilletmény-kiegészítés.

6. Legyenek garantált, béren kívüli juttatások (étkezés, ruhapénz, üdülési csekk, nyugdíjpénztári támogatás stb.).

7. Elképzelhető a pályázati rendszer további szigorítása, a gyakornoki idő vizsgával való zárása, a pedagógus-továbbképzés átalakítása.

8. A legkisebb pedagógus-kezdőbér legyen legalább a mindenkori minimálbér kétszerese, és évente az infláció két-háromszorosával emelkedjen. Ebből következik, hogy az ugrásnak nem kell a mait követni sem az osztálynál, sem a fokozatnál. Lehet a pedagógust továbbképezni ciklusonként, számára vizsgakövetelményeket előírni stb.

Indokolás

1. A konvergenciaprogram csak felerősítette azt a több éve tartó folyamatot, a közvéleménynek azt az egyoldalú megítélését, hogy a tanulói eredménytelenségért, a PISA-felmérés negatív eredményeiért, a munkaerő-állomány hiányosságáért elsősorban a pedagógusok a felelősök. A politikusok és a média is főleg a 2002. évi jelentős közalkalmazotti béremelésben látták a költségvetés gondjainak fő okozóját. Pedagógus-

ellenesség, további presztízsvesztés lett az eredmény. Az utóbbi időben pedig egyre többször merül fel, hogy nem kell a közalkalmazotti státus, egyszerűbb lenne megszabadulni a pedagógusoktól, nem kellene elismerni a végzettséget, képzettséget és a szolgálati időt sem.

2. Ahhoz, hogy a magyar közoktatásban felhalmozódott problémák megszűnjenek, egyebek között jelentősen növelni kell a pedagóguspálya presztízsét. Ennek nem egyetlen, de legfőbb tényezője az élet- és munkakörülmények, a bérhelyzet javítása. Az elmúlt években ugyanis már a pályára jelentkezők körében is egyre inkább tetten érhető a negatív szelekció. A főiskolák, egyetemek pedagógus szakjaira ugyanis az érettségizett diákok gyengébbik fele jelentkeznek. Az utóbbi években például már közepes matematika érettségivel is vettek fel matematikatanár szakra jelentkezőket.

A lényegesen jobb kereseti viszonyok, az álláshelyek nagyobb biztonsága megállíthatná, visszafordíthatná ezt a folyamatot. Ehhez természetesen nem elég a kezdőberek emelése, hanem olyan teljesítményösztönző bérendszerre, közszolgálati stabilitásra, szolgáltatásokra van szükség, amelyek hosszú távú garanciákat adnak a pedagóguspályát választók számára. Tehát a kereseti viszonyok nem lehetnek lényegesen rosszabbak, mint a jelenleg más ágazatokban dolgozó értelmiségiekéi. Az összeállításunkhoz csatolt mellékletben áttekintettük a pedagógusbérek átlagkeresethez való viszonyát, valamint a minimálbér és a pedagógus-kezdőberek alakulását 1990-2008 között. Tanulságos következtetésekre juthatunk.

3. A szakszervezet csak olyan reformokat tud támogatni, amelyek garantálják, hogy a közalkalmazotti tábla az eddigiek szerint tartalmazza a végzettség, képzettség, szolgálati idő szerinti differenciálást. Ahol az „F” fizetési osztály kezdőbére legalább a mindenkori minimálbér kétszerese, illetve ha ez nem emelkedik, akkor az infláció két-háromszorosával folyamatosan növelni kell. Ez fontos azért, hogy perspektívát jelentsen a pályára belépni szándékozóknak. (Lásd: melléklet.)

4. A szakszervezetről 2002 óta állítják egyes politikusok, hogy ellensége a minőségi munkát elismerő bérezésnek. Ez nem igaz! Az viszont igen, hogy ezt nem szeretnénk az alapilletmények csökkentésével vagy befagyasztásával. Úgy véljük, hogy akkor járnánk jó úton, ha

- megmaradna a közalkalmazotti bértábla, beleértve a strukturáját is (alapilletmény, pótlékok, minőség-teljesítmény elismerése),
- jelentősen átalakulna a pótlékrendszert,
- a kereset néhány része a minőségi munkáért, a pluszteljesítményért kapott bérelemmel bővülne.

Ez tökebefektetés, forrásbővítés nélkül nem oldható meg. Ma vannak olyan pótlékkal elismert feladatok, amelyeket büntetésnek érzene a pedagógusok (pl. osztályfőnök, munkaközösség-vezetés, vezetői munkakörök). Kevés az igazgatói (vezetői) munkakörre pályázók száma is.

(Folytatás a következő oldal alján.)

Egy „világváros” (fővárosunk) szakoktatás-politikájának jellemző vonásai 2008 tavaszán

Ha a címben jelölt témát egyetlen szóval szeretnénk jellemezni, azt mondhatjuk: rémítő.

A PSZ szakoktatásban dolgozó tagjai nem tartják változathatatlannak a szakoktatás területét, sőt: minden változást helyeselnék, amely az oktató-nevelő folyamat minőségét, a tanulók érdekét, az esélyegyenlőség fokozását szolgálja, és amelyet törvényesen, jogszabályi előírásoknak megfelelően készítenének elő. Mégis, miért tartjuk ijesztőnek a jelenlegi helyzetet?

- Az alapkoncepció, amely szerint a szakképzést elveszik egyes szakközépiskoláktól és a továbbiakban egy arra kijelölt oktatási intézményben fogják folytatni, ahol felmenő rendszerben megszűnik a közoktatás, az intézménykijelölés szempontjából számunkra nem érthető indokok alapján készült. Nem tudható, nem látható, hogy milyen szempontok alapján jelölték ki a szakmai központokat, a nagy szakmai klasszissoknak számított intézmények szinte alig jelennek meg a továbbiakban szakképzéssel megbízottak között. Úgy látszik, jobbra azok nyerték el a megbízást, akik erősebb – ma divatos szóval élve – lobbikészséggel rendelkeztek.

- Több esetben tapasztalható, hogy a fenntartó nem engedélyezte a valamiért „fekete bárányok”-nak a kért osztályszám indítását. Hogy miért? Úgy látszik, hogy „CSAK”.

- Ha olyan gazdaságtalan, szétszórta a szakképzés, mi az indoka, hogy a fővárosi alapítványiak megmaradnak mindenféle TISZK-esedés, társulás nélkül, „szóló”-ban? Talán a magán, illetve alapítványi szakképzők gazdaságosabbak?

- Ha igaz, hogy csak 1500 tanuló felett (újabbán az 1100-as határ is elhangzik már) lehet EU-s kölcsönhöz (hiszen tudunkkal ez nem ajándék vagy segély) jutni és így talpon maradni, mi lesz azokkal az iskolákkal, amelyek nem kerültek TISZK-be? Ezt a kérdést a vidéki szakképző intézmények is felvetették már különböző megbeszéléseinkben.

- A szakmai tárgyakat tanítók közalkalmazotti jogviszonyának a folytatása sem látszik jogilag biztosítottnak, hiszen a TISZK-ek konzorciumok, a jogászok szerint ezekben a közalkalmazotti jogviszony nem lehetséges.

- A néhány intézményben létező felsőfokú szakképzés helyzete abszolút ingatagvá válik, mivel az akkreditációk nem örökölhetők, az összevonás megszünteti őket.

- A szakma nélküli szakközépiskola elveszti minden előnyét a gimnáziumi képzéssel szemben, pláne akkor, ha a gimnáziumok bevezetik pl. a gazdasági ismeretek tantárgyat.

- Immár márciust írunk s az érintett iskoláknak fogalmuk sincs arról, hogy a következő tanévben hány dolgozóra lesz szükségük. Ilyen kérdések hangzanak el pl.: „Nyolcvan vagyunk, szeptemberben talán ötven főre lesz szükség, ki lesz az elbocsátott harminc? Vagy: a befogadónak kilencven dolgozója van, a befogadás után nyolcvan fő kell összesen.” Stb. Ez természetesen óriási egzisztenciális bizonytalanságot jelent, miközben a pedagógusoknak

türellemmel, tudásuk javát adva kell oktatniuk, nevelniük. Hasonló bizonytalanság tapasztalható a tanuló ifjúság körében is:

= Több iskola esetében úgy szólt a döntés, hogy 2008 nyarán költöznek a kijelölt intézmények. A döntés idején is jeleztük több esetben, hogy fizikai akadálya van a költözésnek, mert egyszerűen nem helyezhetők el a befogadó iskolában. Erre a felvetésre reagálás mindez ideig nem történt.

= A döntések kimondták, hogy a „kiválasztott” intézmények jogutóddal szűnnek meg, a tanulóközösség marad. S most több iskola több épületbe kénytelen szétszóródni, pl. az adott iskola két osztálya Csepelre, két osztálya Budára, két osztálya Erzsébetvárosba fog járni. Él bennünk a kérdés: akkor ki vállalja a jogutód szerepét?

= A Belvárosi TISZK-nek nevezett új épület láthatóan nem készült el mind a mai napig.

= Hogyan fog közlekedési szakmát tanítani az a középiskola, amely egy építőipariba kerül, ahol egyetlen szakmai eszközzel sem rendelkeznek jelenleg.

= A változó földrajzi távolságok sem jelentenek a növendékek számára előnyösebb helyzetet javarészből.

= Pedagógiai analfabétáknak tekinthetnénk magunkat, ha elhinnénk, hogy ilyen körülmények között a nagyon fontos pedagógiai alapelvek, a felmenő rendszerben történő oktatás megvalósulna.

= Megdöbbentő számunkra, hogy tanulói alapjogok megsemmisülnek, s minden következmény nélkül lehet a tanulóval közölni, hogy „ezen túl tanulmányaidat pl. nem a Ferencvárosban, hanem jó néhány kilométerrel arrébb – Csepelen – egy vadonatúj iskolaközösségben folytatod.” Stb.

Örömmel hallottuk, bár minket erről hivatalosan senki nem tájékoztatott, hogy a keret- illetve keresztantervek kidolgozását és a szakmacsoportos alapozó tantárgyak érettségire történő akkreditációjának elkészítését a Magyar Szakképzési Társaság elkezdte. A terv alapján – ismereteink szerint – visszajön az az óraterv, amely már volt jóval korábban a szakmacsoportokban. A tervezés a szakmai alapozás céljára a 9. évfolyamon hat, a 10. évfolyamon hat, a 11. évfolyamon tíz, a 12. évfolyamon tíz órát kíván biztosítani.

Feltételezhetően a jelenleg érvényes jogszabályokat (a választható érettségi tárgyakra vonatkozóan stb.) idejében ehhez fogják igazítani. Persze ennek kapcsán az a kérdés is felmerült, hogy a közismeret mekkora csorbát szenved ezáltal. Vagy elég, ha mindenkinek kettese lesz pl. történelemből?

Ezek után nem lehet csodálkozni azon, ha a fővárosi szakképzés területén dolgozókat a nyugtalanság, bizonytalanság, szakmai elkeseredés jellemzi, mely a tanulói ifjúságot is negatív „élményekhez” juttatja.

Összességében úgy látjuk, hogy sajnos a tényleges intézkedések nem szolgálják a minőség, az esélyegyenlőség ügyét.

Jurcsó Istvánné, a PSZ Budapesti Szakoktatási titkára

(Folytatás az előző oldalról.)

Nincs különbség a területileg hátrányos helyzetű iskolákban és a jó körülmények közt dolgozók közt. Nincs elismerve a különleges munkakörülmények között dolgozók embert próbáló, igen áldozatos, kemény munkáját.

5. A PSZ javaslata az, hogy az oktatásban dolgozó minden közalkalmazott, pedagógus és nem pedagógus keresetének növekedni kell. A növekedésnek legnagyobb részben azonban a többlet- és minőségi munkát szolgáló pótlékokból, a keresetkiegészítés érezhetően megemelt lehetőségeiből kell fakadnia. Ezáltal teljesülne a koalíciós megállapodásban szereplő elvárás – igaz, más módon –, miszerint „a bértömeg 20%-ának mértékéig lehetővé kell tenni a teljesítmény-alapú differenciálást az oktatók között.”

6. Igény jelentkezik a béren kívüli adható juttatások törvényi garanciáira; nem véletlen működött kormánybiztos irányításával a közszolgálati dolgozók jogállásának, lehetőségeinek egységesítésén dolgozó munkacsoport.

7. Javasoljuk, hogy a minőség érdekében erősíteni kellene a pályázati rendszert. A gyakornoki időt vizsgával kellene lezárni. Szükséges a pedagógus-továbbképzés átgondolása. A továbbképzést csak felsőoktatási intézmény vállalhassa.

8. A javasolt változtatások forrásigényére vonatkozóan számításokat nem végeztünk. Célunk az volt, hogy gondolkodásra készítsünk, hogy tárgyaljunk, hogy valós érdekegyeztetésen alakuljon ki a jövőben az oktatásban dolgozók jövedelme.

A Kjt. más elemeiről is természetesen megállapodásra kell jutnunk.

Meggyőződésünk, hogy a sikeres konvergenciaprogram után felfelé ívelő szakasz következik, és ebben az oktatásnak pluszforrást kell élveznie. A megfogalmazott oktatáspolitikai célok, feladatok, az oktatásügyi dolgozók mai terhelése, az utóbbi években romló élet- és munkakörülményei, a közoktatásban felhalmozódott problémák megszüntetése nélkülözhetetlenné teszik ezeket a lépéseket.

Utókonferencia az egész életen át tartó tanulásról

Több európai munkaadói és munkavállalói szervezet, köztük a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE) szervezésében került sor tavaly október 29-31. között Budapesten „Az egész életen át tartó tanulás hatásai a közszféra foglalkoztatottjainak életútjára és besorolására” című konferenciára. Ezen a résztvevők tapasztalatot cserélte arról, hogy milyen hatással van az Európai Képzési Keretrendszer (EQF) a közszolgálati munkavállalók életpályájára. Fontos cél volt továbbá az ún. best practice példák bemutatása és elterjesztése. Január közepén Brüsszelben ún. follow up (utóértékelő) szemináriumot rendeztek, amelyen a SZE képviselőiben vettem részt.

A megbeszélésen az egyes országok képviselői beszámoltak arról, hogy mi történt a budapesti tanácskozás óta. Az alsó-szászországi munkatárs beszélt az azóta rendezett megbeszélés- és vitasorozatról, és szöveg arról a már ismert németországi nézetről, miszerint az eddigi jó német szakképzéshez nem érdemes hozzányúlni.

Ausztriában már a felkészülésen van a hangsúly. Az országban most készül az egységes szakképzési törvény, ez eddig ugyanis tartományi ügy volt. Itt hatékony a munkavállalói és munkaadói szervezetek együttműködése: az állam a munkavállalókat érintő kérdésekben kikéri a véleményüket.

Arról is vita folyt, hogy milyen lehetséges előnyökkel jár az EQF bevezetése a közszolgálatban foglalkoztatott munkavállalók számára. Lehetséges pozitívumként hangzott el: a munkaadók a rendszer bevezetésével kényszerítve lennének arra, hogy a megfelelő képzésekhez megfelelő bért adjanak. Ezzel együtt egységesíteni lehet esetleg a munkavállalók továbbképzési kötelezettségét is.

Az itteni vélemények szerint egyébként a bevezetés a közszférában valószínűleg egyszerűbben megy majd, mint más ágazatokban. Az állami szférában emellett biztosítható az állandó kontroll is. A folyamatok valószínűleg elvezethetnek a közszféra munkavállalóinak egységes teljesítményértékeléséhez is.

Mindezek alapján hasznos és kívánatos volna, hogy közös munkacsoportot alakítsanak a közszféra területén tevékenykedő európai munkavállalói és munkaadói szervezetek. A szeminárium legfontosabb célja és feladata a konferencia honlapjának elkészítése, struktúrájának kialakítása, szerkesztése volt. Sok időt töltöttünk a www.eqf-III.eu honlap létrehozásával, és úgy érzem, nem hiába. A lap folyamatosan bővülni fog. Remélem, hasznosnak találják majd a téma iránt érdeklődők.

Békési Tamás, a PSZ Elnökségének tagja

Együttműködési megállapodás

A francia Syndicat National des Enseignements de Second Degré (SNES) és a magyar Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) a XXI. század globalizálódó világában jelentős feladatnak tartja az Európai Unió tagállamaiban működő érdekvédelmi szervezetek együttműködését. Erre nemcsak azért van szükség, mert szakszervezeteink azonos nemzetközi szervezetekhez, az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottságához (ETUCE) és az Oktatási Internacionáléhoz (IE) tartoznak, hanem azért is, mert a kétoldalú együttműködéssel kölcsönösen javíthatják a nemzeti és az uniós szintű érdekérvényesítés esélyét az oktatás területén.

A fentiekre tekintettel a két szakszervezet a következőkben állapodik meg:

1. Rendszeresen cserélik a nemzeti oktatás és érdekvédelem területén szerzett tapasztalataikat.
2. Előzetesen egyeztetik álláspontjukat az európai uniós és a világszervezet ügyeiben, kérdéseiben, az akciókban való részvételben. Lehetőség szerint egymást erősítve, azonos véleményt képviselve vesznek részt a nemzetközi fórumokon.
3. Elősegítik a francia és magyar oktatási intézmények, pedagógusok kapcsolatát, tapasztalatcseréjét, együttműködését az uniós pályázatokban.
4. Közös kezdeményezéseket készítenek az oktatás feltételrendszerével kapcsolatos európai uniós elvárások kialakítása, a bérek javítása érdekében, az állami felelősségvállalás erősítéseként a pedagógusképzés egységesebbé tételéért, a diplomás kölcsönös elismertetéséért, a pedagógusok unión belüli mobilitásáért.
5. A felsoroltak eredményes végrehajtását folyamatos kapcsolattartással, valamint a két ország területén évenkénti kétoldalú személyes találkozóval, véleménycserével segítik elő.

Budapest, 2008. február 12.

Odile Cordelier, a SNES titkára, az ETUCE alelnöke; Roger Ferrari, a SNES nemzetközi titkára; Árok Antal, a PSZ elnöke

Együttműködési megállapodás

A Pedagógusok Szakszervezete, a román Spiru Haret és az Oktatásügyi Szabad Szakszervezetek Szövetsége (FSLI) hosszú évekre visszanyúló kapcsolatokat ápol. Együttműködésükben Románia uniós tagsága új perspektívát nyit.

A Pedagógusok Szakszervezetének elnöke, Árok Antal, a Spiru Haret Szakszervezet elnöke, Isvoranu Gheorghe és a FSLI elnöke, Aurel Cornea a mai napon megállapodtak arról, hogy az elkövetkezőkben együttműködnek a mindhárom szakszervezet számára fontos területeken, az alábbiak szerint:

- tematikus találkozók szervezése,
- a választott tisztségviselők képzése a szakszervezetek teljes vertikumában,
- kölcsönös üdülési lehetőségek meghirdetése a tagság körében és csereakciók.

Az akciókat váltakozva szervezik a két ország területén, kölcsönösségi alapon, kihasználva a két szakszervezet területi szervezeteinek vagyoni infrastruktúrájában rejlő lehetőségeket is.

A megvalósításra a három szakszervezet ütemtervet készít minden év végén a következő évre. Így a 2008 év ütemterve e megállapodás mellékleteként szerepel.

A három szakszervezet a jelen megállapodást a tagság körében ismertté teszi, és minden lehetséges hazai kommunikációs eszközt felhasznál annak érdekében, hogy a területi szervezeteket az együttműködésbe bevonja.

A két uniós tagországban működő szakszervezetek alapvető szándéka, hogy EU-támogatások megszerzésére közösen pályázzanak a fenti együttműködés kiteljesítése érdekében. A lehetőségekről folyamatosan egyeztetnek.

Az együttműködésben elért eredmények összegzésére a három szakszervezet vezetői szintű éves találkozásán kerül sor, felváltva a két ország területén.

Sinaia, 2008. február 22-én

Isvoranu Gheorghe, a Spiru Haret elnöke; Aurel Cornea, az FSLI elnöke; Árok Antal, a PSZ elnöke

A KÖZÉPISKOLÁK FELSŐOKTATÁSI FELVÉTELI ARÁNYAI

A felsőoktatásba felvettek számát többféle mutatóval lehet jellemezni. Közülük a leginkább érdeklődésre számot tartó, hogy 100 érettségizett tanulóból hányat vettek fel felsőfokú oktatási intézménybe.

A táblázatban ezt vizsgálja Neuwirth Gábor oktatáskutató.

A létszámokra vonatkozó mutatók közül a középiskolák felsőoktatásra felkészítő munkájának eredményességét legjobban ez jellemzi.

Azt tükrözi ugyanis, hogy az iskola a tanulók hány százalékát teszi fogékonnyá és alkalmassá a továbbtanulásra, illetve irányítja olyan felsőoktatási intézménybe, ahol a felvétel feltételei a legkedvezőbbek a számukra.

A felvettek számán az adott év nyarán nappali tagozaton érettségiző és júniusban felvételiző diákokat értjük. A pótfelvételi eljáráson felvettek nem szerepelnek!

Az adatokat hivatalosan az Országos Felsőoktatási Információs Központ (OFIK) szolgáltatotta.

A különböző iskolatípusok [gimnázium, gimnázium és szakközépiskola (vegyes), szakközépiskola] felvételi arányai összehasonlíthatók, de a különböző intézmények továbbtanulásra való hatása más és más.

A táblázatokban csak azok az iskolák szerepelnek, amelyeknek 2003 és 2007 között folyamatosan vannak felvételi adatai.

Magyarországon 930 ilyen iskola van – melyből 363 gimnázium, 165 gimnázium és szakközépiskola (vegyes) és 402 szakközépiskola.

A táblázatban ezeknek az iskoláknak a legjobb 10 százaléka látható. Ezek valamennyien kitűnő eredményeket értek el.

A táblázat adataiból az iskolák fejlődésére is következtetni lehet, ha a 2003-2007 közötti időszak felvételi arányát hasonlítjuk össze az előző öt év mutatóival. A fejlődés jól nyomon követhető a táblázat utolsó két oszlopának adataiból is.

A táblázatban nem található iskolára vonatkozóan e-mail címen (neuwirth@t-online.hu) is szívesen áll rendelkezésre Neuwirth Gábor. Összedállításunk a három középiskolatisípust (gimnázium, vegyes középiskola, szakközépiskola) legjobb tizenegyet mutatja be.

A középiskolák felsőoktatási felvételi arányai - 2008

GIMNÁZIUMOK

	Középiskola neve	Székhelye	Felvett/12. oszt. tanuló			Fejlődés 2003-2007-re	
			1991/1995	1996/2000	2003/2007	1996/2000-hez képest	1991/1995-höz képest
1.	Fazekas Mihály Gimnázium	Bp. VIII.	80,6	85,9	94,0	8,1	13,4
2.	Zrínyi Miklós Gimnázium	Zalaegerszeg	63,8	86,1	91,3	5,2	27,5
3.	Kazinczy Ferenc Gimnázium	Győr	42,2	75,8	90,3	14,5	48,1
4.	Révai Miklós Gimnázium	Győr	69,7	87,1	88,2	1,2	18,5
5.	Krúdy Gyula Gimnázium	Nyíregyháza	62,5	84,3	86,7	2,4	24,2
6.	Nagy Lajos Gimnázium	Szombathely	50,2	82,1	86,7	4,6	36,5
7.	Radnóti Miklós Gimnázium	Bp. XIV.	69,7	79,2	86,6	7,4	16,9
8.	Kölcsey Ferenc Gimnázium	Nyíregyháza	25,3	60,1	86,0	25,9	60,7
9.	Bányai Júlia Gimnázium	Kecskemét	49,1	65,6	85,7	20,1	36,6
10.	III. Béla Gimnázium	Baja	57,6	78,6	85,5	6,9	27,9
11.	Földes Ferenc Gimnázium	Miskolc	75,8	85,8	85,2	-0,6	9,4

VEGYES KÖZÉPISKOLÁK (gimnázium és szakközépiskola)

	Középiskola neve	Székhelye	Felvett/12. oszt. tanuló			Fejlődés 2003-2007-re	
			1991/1995	1996/2000	2003/2007	1996/2000-hez képest	1991/1995-höz képest
1.	Tiszpartai Gimnázium és Szakközépiskola	Szolnok	27,2	59,9	81,2	21,2	54,0
2.	Illyés Gyula Középiskola	Budaörs	15,4	56,8	78,2	21,3	62,7
3.	Neumann János Szakközépiskola és Gimnázium	Eger	36,6	64,7	78,1	13,4	41,5
4.	I. Béla Gimnázium és Középiskola	Szekszárd	21,1	41,0	77,3	36,3	56,2
5.	Kodály Zoltán Gimnázium és Szakközépiskola	Kecskemét	63,4	68,6	76,4	7,9	12,9
6.	Tóparti Gimnázium	Székesfehérvár	35,5	57,0	76,2	19,1	40,7
7.	Bathányi Lajos Gimnázium és Szakközépiskola	Nagykanizsa	43,9	71,2	73,6	2,4	29,7
8.	Babits Mihály Gimnázium és Szakközépiskola	Pécs	28,8	53,3	70,1	16,8	41,3
9.	Gárdonyi Géza Gimnázium és Szakközépiskola	Eger	49,7	58,3	68,9	10,6	19,2
10.	Lóczy Lajos Gimnázium és Szakközépiskola	Balatonfüred	35,8	56,6	66,5	10,0	30,7
11.	Krúdy Gyula Gimnázium és Szakközépiskola	Győr	30,9	63,5	64,8	1,3	33,9

SAKKKÖZÉPISKOLÁK

	Középiskola neve	Székhelye	Felvett/12. oszt. tanuló			Fejlődés 2003-2007-re	
			1991/1995	1996/2000	2003/2007	1996/2000-hez képest	1991/1995-höz képest
1.	Puskás Tibor Technikum	Bp. IX.	14,6	52,8	80,8	28,0	66,1
2.	Wigner Jenő Középiskola	Eger	29,7	33,7	79,6	16,0	19,9
3.	Jedlik Anyos Középiskola	Győr	38,0	64,8	73,6	8,8	35,6
4.	Széchenyi I. Közgazdasági Szakközépiskola	Nyíregyháza	32,5	52,2	73,1	20,9	40,6
5.	Mechwart András Középiskola	Debrecen	32,3	39,7	69,7	30,0	37,4
6.	Csányi László Szakközépiskola	Zalaegerszeg	33,1	39,4	66,7	27,3	33,7
7.	Széchenyi István Szakközépiskola	Békéscsaba	41,5	48,2	64,6	16,4	23,1
8.	Boronkay György Szakközépiskola	Vác	32,1	41,3	63,7	22,5	31,7
9.	Genius Középiskola	Bp. XXI.			62,1		
10.	Deák Ferenc Szakközépiskola	Győr	32,8	34,8	60,4	25,6	27,6
11.	Pálffy János Szakközépiskola	Szolnok	22,5	39,4	57,0	17,6	34,5

JUNIOR NYELVVIZSGA „A RIGÓBAN”

Annak, aki az elmúlt négy évtizedben már nyelvvizsgázott valamilyen szinten, aligha szükséges megmagyarázni, hogy mi a különbség a rigó és „a Rigó” között. A rovarpusztító, kellemes hangú madár, bármilyen szépen dalol is, csak egy, rá jellemző madárnyelven szólal meg, „a Rigó”, vagyis az *ELTE Idegennyelvi Továbbképző Központja* viszont hosszú évek óta azon fáradozik, hogy édes anyanyelvünkön kívül minél több nyelven értsünk szót egymással, az idegen ajkúak pedig tanuljanak meg magyarul. 1954 óta több mint kétfélmillió vizsgát tettek itt le.

Az intézmény onnan kapta „becenevét”, hogy a Józsefvárosban, a Rigó utcában található, s bár a bejárat most már nem innen, hanem a Baross utcából nyílik, a név megmaradt, sőt, az erdőben, ligetekben, kertekben gyakori, hasznos madár egy ideje a központ vizsgarendszerének nevében (ORIGÓ) is ott „fújja a magáét”.

Magyarország leggazdagabb hagyományokkal rendelkező vizsgaközpontjában *105 helyen, 30 nyelvből* mérhetik meg tudásukat a jelentkezők. Az *ITK ORIGÓ akkreditált nyelvvizsga* többletpontokhoz juttatja a diákokat a felsőoktatási intézménybe történő felvételnél, majd feltétele a diplomaszerezésnek, a dolgozókat pedig nyelvpótléokra jogosítja. Természetesen a világnyelvek iránt legnagyobb az érdeklődés, s közülük is „utcahosszal” vezet az angol, de – viszonylagos könnyűségük miatt – népszerű az eszperantó és a lovári cigány is.

Az *elmúlt évtizedek leglátványosabb változása, hogy a német*, amely korábban az angollal egyenlő esélyekkel pályázott az elsőként tanulandó idegen nyelv dicsőségére, *mára már egyértelműen a második helyre szorult*. Vagyis a tanulók többsége a német elsajátítását csak az

angol után kezdi. A kínálat egyébként igen változatos. Szerepel benn egyebek közt az ó- és újjörög, a latin, a finn, a cseh, a svéd, a héber, a japán és a kínai is. És persze a magyar mint idegen nyelv: ez az egyetlen egynyelvű vizsga, a többi két nyelven zajlik. A jelentkezők az *ITK saját kiadványaiból* és online segédanyagaiból is készülhetnek, tanulhatnak.

Kontinensünkön jelenleg az Európa Tanács 6 szintű (A1, A2, B1, B2, C1, C2) vizsgarendszere van érvényben – a mi alap-, közép- és felsőfokú nyelvvizsgánk e skála harmadik (B1), negyedik (B2) és ötödik (C1) szintjének felel meg. Mindhárom foknak három-három típusa létezik: szóbeli, írásbeli és komplex (szóbeli és írásbeli). Ez utóbbi esetben a jelöltnek olyan feladatokat kell megoldania, amelyek immár mind az öt készségnek: a beszédértésnek, a beszédértésnek, a beszédértésnek illetve az íráskészségnek, az olvasott szöveg értésének, valamint a közvetítő-készségnek a mérését szolgálják. A vizsga sikerességéhez mindhárom fokon és mindegyik típusban legalább 60 százalékos eredmény szükséges.

Az ide vonatkozó jogszabály kimondja: „Nyelvvizsgára minden magyar és nem magyar állampolgárságú jelölt jelentkezhet attól az évtől kezdve, amelyben betölti a 14. életévét.” Ám ma már egyre többen tanulnak nyelvet az általános iskolában, sőt, már az óvodában is. Az ő tudásukat az európai második (A2) szinten méri fel a központ *újdomsága, az ELTE ITK junior nyelvvizsga* 10-14 évesek számára – tájékoztatott *dr. Gáborján Katalin* igazgató. Elsősorban azokat a felső tagozatosokat „célozták meg”, akik már legalább 200 órát tanulták az angol, német vagy francia nyelvet, és kíváncsiak valódi nyelvtudásukra. Ez a vizsga négy készséget értékel (olvasás, írás, hallás

utáni értés, beszéd), ám itt az írásbeli és a szóbeli csak együtt tehető le.

A junior nyelvvizsga nem azonosítható egyfajta iskolai számonkéréssel, hiszen jóval több annál: egy szakmailag elismert, nagy tekintélyű nyelvvizsgaközpont szintező mérése, az európai követelményrendszer alapján. A tanuló számára mindenképp sikerélményt ad, ösztönző hatású, kedvteremtő és *jelentős motiváló tényező*, a tanároknak és a szülőknek pedig fontos és *hiteles visszajelzés* arról, hogy egy világnyelv elsajátításában mit ért el, hová jutott tanítványuk-gyermekük.

A pedagógusnak különösen *hasznos útmutató és támpont*: munkája eredményességét ezúttal nem ő maga méri és minősíti, hanem egy erre szakosodott külső intézmény. S bár a junior nyelvvizsga a nálunk érvényes jogszabályok értelmében (amelyek csak három szintet engedélyeznek) még nem akkreditált vizsga, fontos próbakö és ugródeszka a majdani ORIGÓ-vizsgákhoz. Jó lenne, ha az általános iskolások továbbtanulásakor beszámítana, pontot érne a felvételin.

Az *eredményről a diák az ITK-tól a vizsgaközpont igazgatójának az aláírásával hivatalos tanúsítványt kap*, amelyben külön értékeli a szóbeli és az írásbeli teljesítményt. A „felöltt” vizsgával ellentétben *ezen nem lehet megbukni!* Az „érdemjegy” kifejezésére egy pajzs ábrája szolgál, rajta a rigóval. A 0-20 százalékos tudásért 1 ilyen pajzs jár, s így sávosan növekszik 20 százalékonként a pajzsok száma egészen ötig.

És természetesen a tanúsítvány borítóján is ez a jelkép szerepel: egy pajzsban a *Turdus merula* – vagyis: a fekete rigó.

Dalos Gábor

További információk: www.itk.hu

Budapesti Tavasz Fesztivál, 2008

Az idén március 14-30. között rendezik meg a Budapesti Tavasz Fesztivált, amelynek programjában szerepel egyebek közt színházi, opera-, tánc- és musicalpremier, hangverseny, szcenírozott koncert, sőt, gasztronómiai bemutató is. A bőséges kínálatból csupán „izelítőként” hívjuk fel az alábbiakban külön is egy-egy eseményre a kollégák figyelmét.

• **Március 14. Katona József Színház 19.00 Shakespeare: Macbeth** – bemutató (rendező: Zsámbéki Gábor).

• **Március 14. Művészetek Palotája**, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem 19.30 **Bayerisches Staatsorchester** (vezényel: Kent Nagano).

• **Március 15. Zeneakadémia 19.45 Budapesti Fesztiválzenekar** (vezényel: Pinchas Steinberg).

• **Március 17. Művészetek Palotája**, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem 19.30 **Bernstein: West Side Story** – szcenírozott koncert (vezényel: Maklár László; közreműködik a MÁV Szimfonikus Zenekar).

• **Március 18. Magyar Állami Operaház 19.00 Puccini: Edgar** – magyarországi bemutató: szcenírozott koncert (vezényel: Kovács János; közreműködik: Fekete Áttila, Herczenik Anna, Mester Viktória, Kálmándi Mihály, Szvétek László – ének, a Budapesti Filharmoniai Társaság Zenekara; rendező: Éry-Kovács András).

• **Március 18. Zeneakadémia 19.30 Kiss Ferenc: Királyok, szentek, vitézek**. Világzenei koncertek a Hunyadiak emlékére

• **Március 19. Művészetek Palotája – Fesztivál Színház 19.00 Tihanyi László: Anyaisten** – magyarországi bemutató. A Bordeaux-i Opera produkciója (vezényel: Tihanyi László; rendező: Christine Dormoy).

• **Március 21. Millenáris Teátrum 19.00 Bozsik Yvette: Lélektánc** – bemutató (koreográfus-rendező: Bozsik Yvette).

• **Március 24. Budapesti Történelmi Múzeum 18.00 Renszánsz lakoma**. Étvágygerjesztő kultúra zamatos ízekkel körítve, ahogy elődeink szórakoztak esténként.

• **Március 24. Az MTA Roosevelt téri Díszterme 19.30 Bartók Vonósnegyes**.

• **Március 25. Művészetek Palotája**, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem 19.30 **A Nemzeti Filharmonikusok hangversenye Bartók Béla születésnapján** (vezényel: Kocsis Zoltán).

• **Március 26. Zeneakadémia 19.30 Amadinda Ütőegyüttes**.

• **Március 27. Thália Színház 19.00 Kocsák Tibor - Szabó Magda - Somogyi Szilárd - Miklós Tibor: Abigél** – ősbemutató.

• **Március 29. Mátyás-templom 20.00 30 éves a Budapesti Tomkins Énekegyüttes**.

• **Március 30. Művészetek Palotája**, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem 19.30 **Götebörgi Szimfonikus Zenekar** (vezényel: Eötvös Péter; közreműködik: Akiko Suwanai – hegedű). (D. G.)

Ezzel a címmel a sajtóorgánumban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt – csokorba gyűjtve – áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondjainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZAVA

(2008. II. 16.)

Teljesítményhez kötött, minőségi tanítás a cél

Azzal a megállapítással, hogy egy oktatási rendszer minőségét a pedagógus határozza meg, egyetért *Tatai-Tóth András*, az MSZP oktatáspolitikai munkacsoportjának vezetője is. Azt mondja, ezért elsősorban az arra legalkalmasabbakat kell kiválasztani a pályára való jelentkezéskor, hiszen évtizedeken keresztül ők tanítják a gyerekeket. Ha viszont azt akarjuk, hogy egy adott korosztály legjobbjai válasszák a pedagóguspályát, mindekelőtt nekik kell vonzóvá tenni. (...)

Árok Antal, a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) elnöke is úgy látja, a pedagógusképzéstől és a pálya vonzerejétől függ az oktatás minősége. Nálunk azonban már a pályaválasztáskor megfigyelhető egy negatív tendencia, aminek oka szerinte a pénzben keresendő. Azt mondja, nem véletlen, hogy jelenleg pedagógusnak a kevésbé tehetséges diákok jelentkeznek, hisz a pálya sem anyagiilag, sem munkakörülményeit tekintve nem vonzó. (Az utóbbi években már az is előfordult, hogy közepes matematika-érettségivel is vettek fel matematikatanár szakra jelentkezőket.) A pedagógusok jövedelme egyébként mintegy negyedével marad el a más értelmiségi pályákon elérhetőtől. *Árok Antal* azt is fontosnak tartja, hogy a pályakezdekők bére is emelkedjen, de, mint mondta, olyan teljesítményösztönző bérrendszerre, közszolgálati stabilitásra, szolgáltatásokra van szükség, amelyek hosszú távú garanciát adnak a pedagóguspályát választók számára. A PSZ ezért bérkonstrukciós javaslatcsomagot tett a kormány asztalára. Ennek lényege, hogy a béreket és a pótlékokat emelni kell. A bérhelyzet és a közoktatás tartalmi megújítására szerintük legalább 70 milliárd forintba lenne szükség. Azt akarják, hogy a pedagógusok továbbra is a közalkalmazotti bértábla szerint kapják meg a jövedelmüket, és megmaradjon közalkalmazotti státusuk is. Azt a PSZ elnöke is belátja, mindezt egy lépésben nem lehet elérni, de szeretnék, ha a kormány ebbe az irányba indulna el. (...)

(2008. II. 19.)

Jelentős béremelés a közoktatásban

Nagyon fontosnak tartja *Árok Antal*, a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) elnöke, hogy a hátrányos helyzetűeket tanítók jelentős pluszforrást kapnak béremelésre, de ugyanilyen fontosnak itéli az intézményvezetők pótlékának és a pályakezdekők béreinek megemelését. Megjegyezte, erről már megvan a kormányzati döntés, de részletek, például a jogszabályi alapok kidolgozása még hátravan. Tudomása szerint a közoktatás fejlesztésére 2009-től hozzávetőleg 35-40 milliárdot szán a kormány, ebből mintegy 25-30 milliárdot bérfejlesztésre. Ez azt jelentheti, hogy a hátrányos helyzetűeket oktatók várhatóan 2008. szeptember 1-jétől, a többiek 2009. január 1-jétől havi 30-35 ezer forint emelésre számíthatnak. Ez – az elnök szerint – az esélyteremtés és a magyar közoktatás minőségének emelése szempontjából fontos lépés. (...)

MAGYAR HÍRLAP

(2008. II. 19.)

Lufik, diákok – és rendőrök

Négyszázhat léggömbbel várták a Lengyel Gyula Kereskedelmi Szakközépiskola diákjai és a szülők *Ifi Istvánt*, a Fővárosi Közgyűlés oktatási ügyosztályának vezetőjét tegnap a városháza előtt. A szám nem véletlen, ennyien járnak a százötven éves iskolába – egyelőre. A szokatlan akcióval ugyanis az intézmény bezárása ellen tiltakoztak az érintettek – erről még tavaly döntött a közgyűlés. Akkor egy év haladékot kaptak. (...) *Pécsi Ágnes*, a Pedagógusok Szakszervezete intézményi titkára, az iskola egyik tanára (...) elmondta, hogy estére különleges szülői értekezletet hívtak össze, melyre az oktatási bizottság részéről *Ifi István* mellett meghívták *Germánné Vastag Györgyit* és *Kucsák Lászlót* is. (...)

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

(2008. II. 15.)

Még a tanárt is megrugdossák

(...) – Nem mindennapos esemény nálunk a verekedés, de tapasztaljuk, hogy diákjaink fegyelmezetlenebbek, egymással pedig durvábbak, mint korábban – mondta lapunknak *Király Istvánné*, a kazincbarcikai Kazinczy Ferenc Tagiskola igazgatóhelyettese. Véleménye szerint az agresszív filmek és számítógépes játékok a baj okozói, és az, hogy a gyerekek a bennük felgyülemlett feszültséget nem tudják hol levezetni. (...)

Az elmúlt évben a Pedagógusok Szakszervezete úgynevezett problémalistát állított össze. A lista azon konkrét esetek alapján készült, melyekről a pedagógusok számoltak be, tájékoztatta lapunkat *Kovácsné Pogány Lenke*, a PSZ miskolci titkára. A listát az érdekvédők eljuttatták az országgyűlési képviselőkhez, akik bizottsági és kerekasztali szinten tárgyaltak róla. Az érdekvédők azt szeretnék, ha több fegyelmezési eszköz lenne a kezükben.

– Természetesen nem erőszakra gondolunk – hangsúlyozta a titkár –, hisz pedagógiai alapszabály, hogy az erőszak erőszakot szül. Szükség lenne például arra, hogy sokkal több szakember segítse a pedagógiai munkát, például pszichológusok vagy a rendőrség ifjúságvédelmi osztályának munkatársai. A titkár szerint az egyre növekvő iskolai agressziót maga az élet produkálja.

(2008. II. 26.)

Béremelés: hiszik, ha látják

(...) *Bodolay Zoltán*, a PSZ B-A-Z megyei elnöke szerint a kormányzat belátja, hogy a közoktatás egyes területein a pedagógusok érdemtelenül keveset keresnek.

„A kollégák menekülnek a pályáról, lassan az iskolaigazgatói posztra nem találni alkalmas pályázót” – állítja az elnök. Megtudtuk tőle azt is: az emeléssel kapcsolatos jogszabályozás kidolgozása, valamint a hivatalos egyeztetések tavasszal zajlanak majd. (...)

Takács László, az encsi Petőfi Sándor Általános Iskola igazgatója vállalta véleményét.

Mint fogalmazott, a hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozó pedagógusok emberfeletti munkát végeznek, ők dupla fizetést érdemelnének. A vezetői munka sem olyan már, mint 20 évvel ezelőtt. Rengeteg az adminisztráció, és naprakésznek kell lenni az állandóan változó jogszabályokból. Az igazgató helyesli a pályakezdekők béremelését is, mint mondta, nekik ugyanúgy fent kell tartaniuk magukat, mint az idősebb kollégáknak.

24 ÓRA (Komárom-Esztergom megye)

(2008. II. 14.)

Még a pedagógusok sem értenek egyet a bérekben

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) új bérkonceptiót dolgozott ki és tett le a kormány asztalára, amelynek alapja a pedagógusok közalkalmazotti viszonya – jelentette be *Árok Antal*. A PSZ elnöke elmondta: az új bértervezet 2009-től lépne életbe. Hozzátette: a különböző pedagógusi pótlékokat kell jelentősen megemelni, mint például a jelenleg bruttó hatezer forintos osztályfőnöki pótlékot. Ezt több lépcsőben akár negyvenezer forintra emelnék. Az elnök fontosnak tartotta, hogy a pályakezdekő pedagógusok bére is növekedjen, amitől a pálya presztízsének emelkedését várja. (...)

HELYI TÉMA

(2008. II. 27.)

Egyenlők között a még egyenlőbbek

(...) – Az elmúlt tíz évben összesen 54 szakiskolát és szakközépiskolát zártak be és költöztettek el a fővárosban. Hasonló sorsra jutott négy kollégium is – tudtuk meg *Jurcsó Istvánnétől*, a Pedagógusok Szakszervezete titkárától. – Az oktatási „reformnak” szép számmal akadtak áldozatai, s persze nyertesei is. A Hostis Idegenforgalmi és Nemzetközi Gazdasági Szakképzési Közalapítvány például a Markó utcába költözött az egykori Bolyai textilipari szakiskola helyére, s az alapítványt még egy korábban fővárosi tulajdonú üdüléssel is felstafirozták a Rómái-parton, ahol ideális körülmények között tanulhatják a pénzes nebulók a szállodai ismereteket.

A főváros az egyik kezével tehát lakatot tesz az iskolákra, a másikkal pedig bőkezűen támogatja az egyébként fizetés alapítványi iskolákat. A Fővárosi Közgyűlés a közszolgáltatási szerződések keretében az ősszel 508 millió forint vissza nem térítendő támogatást szavazott meg 25 alapítványi iskolának. (...) A Carl Rogers Személyközpontú Iskola Alapítvány 12 tanulóra kapott a fővárostól 4,4 millió forintot vissza nem térítendő támogatást. Ennek elnöke és képviselője történetesen John Emese szabad demokrata fővárosi képviselő, frakcióvezető és az oktatási bizottság alelnöke.

A Fővárosi Közgyűlés jegyzőkönyvének tanúsága szerint a testület ehhez úgy adta áldását, hogy az alelnök és képviselő asszony nem jelezte személyes érintettségét, holott az önkormányzati törvény egyértelműen fogalmaz az összeférhetetlenségi szabályokról: „a települési képviselő köteles bejelenteni személyes érintettségét.” (...) *Á. A.*

Nomen est omen - nevünkben a sorsunk

A nevünk olyan mágikus szó, amelyben benne van mindaz, amiért a világra jöttünk. Elárulja az életünk feladatát, utat mutat, és tisztában lehetünk azzal is, mi okozhatja végzetünket. Aki ismeri a neve jelentését, teljesebb életet élhet.

PÉNZEMBEREK (A többi kategória később következik.)

ARANKA – *Feladata:* a családi vagyon gyarapítása. *Erőssége:* tudja, honnan cseppen a méz, amellyel nem a saját, hanem a család kenyerét édesíti meg, és teremti meg szerettei biztonságát. *Gyengesége:* csak azokkal törődik, akikből haszna lehet.

BEA – *Feladata:* azonosulás a pénzzel. *Erőssége:* fáradhatatlanul tud újrakezdeni, vert helyzetből nyerni. Partnerét, üzlettársát ügyesen lelkesíti. *Gyengesége:* pénz miatti előítéleteit nehezen tudja levetni, és emiatt csalódik.

KARINA – *Feladata:* elhinni, hogy a szeretet a pénznél többet ér. *Erőssége:* élni és élni hagyni. Enged másokat is pénzt keresni, akkor is ad, ha nem tudja, cserébe kap-e majd. *Gyengesége:* mértéktelenség a földi élvezetekben, az elhízás veszélye.

MAGDOLNA – *Feladata:* a gyenge férfiak támasza. *Erőssége:* a háttérben maradva, szürke eminenciásként támaszt nyújt férjének, fiának vagy a saját apjának. *Gyengesége:* úgy viselkedhet, mint egy parancsnok, és felborulhat magánélete.

BÉLA – *Feladata:* az anyagi javak által tekintélyessé válni. *Erőssége:* nagy nevű cégnél állást vállal, saját vállalkozásba kezd, pénzét befekteti. *Gyengesége:* az örökségét elkótyavetyéli, zsugorivá, a nők, az ital, a gyógyszerek rabjává válik.

GYÖRGY – *Feladata:* felelősséggel bánni a pénzzel. *Erőssége:* megbecsüli azokat, akik segítségével pénzt kereshet, forgatja mások pénzét, így gyarapítja a sajátját. *Gyengesége:* a hiúsága, az érzelmi ügyei, amelyek anyagi veszteséget hozhatnak.

KRISTÓF – *Feladata:* gazdaggá válni és jótékonykodni. *Erőssége:* a szorgalom, kitarás, beosztóképesség és erős szociális érzékenység. *Gyengesége:* megkeményedik, csak együtt érez, de nem tesz semmit, még ha lehetősége lenne, akkor sem.

LAJOS – *Feladata:* a pénzügyi biztonság megteremtése. *Erőssége:* csendesen kaparja ki magának a gesztenyét és teszi a környezete számára is jól kiszámíthatóvá a jövőt. *Gyengesége:* a hátuk mögött kineveti vagy szidja az embereket.

ROLAND – *Feladata:* kétkezi munkával, fizikai erőfelfejtéssel pénzt keresni. *Erőssége:* a gyors változtatási képesség, a töretlen optimizmus. *Gyengesége:* kérdéses testi erejével, fenyegető viselkedés.

A hónap névnapja: Beatrix, Beáta

Eredete: beo (latin). *Jelentése:* „boldogító”, „üdvözítő”, „boldog”, „üdvözölt”. *Névnap:* március 22., augusztus 29. *Változatok:* Beatrice, Beatrix, Beate.

Beatrixban a kifinomultság ötvöződik keménységgel, mintha törékeny üveget acélszálakkal szőnének át. Ez már kislánykorában is megmutatkozik: szinte falja az irodalmat, a történelmet és a nyelveket, az iskolában jóval többet tud a tananyagánál, ugyanakkor inkább a fiúkkal játszik, mert a foci, a fára mászás, a vad és harcias játékok nyerik el tetszését, amelyekben nemegyszer lepipálja őket. Mindemellert szeret énekelni és szívesen tanul zenét is, bár rendszerint nem azzal a céllal, hogy hivatásos legyen. Választott foglalkozása mindenképpen összefügg a kultúrával. Élénk szellemi életet él, ugyanakkor rendkívül erős lelkű: egy Beatrix sohasem sirja el magát, ha bánat vagy fájdalom éri, és nincs olyan reménytelen helyzet, amely csüggedésre bírja. Beáta a kifinomultság terén megegyezik vele, a keménység azonban hiányzik belőle; támaszt igényel, s ennek érdekében engedelmesen igazodik mások akaratához. Mindketten erős, férfias, tettekész társra vágnak.

Nőnap viccek

Szeretet és szex – A főiskolai hallgatóknak egy olyan mondatot kell fogalmazniuk, amelyben a „szeretet” és a „szex” szó is előfordul.

Egy női hallgató mondata: „Amikor két ember mélységesen és szenvedélyesen szereti egymást, és mindkettőjükben megvan az egymás iránti magas fokú és kölcsönös tisztelet, akkor a társadalom morálisan és spirituálisan is támogatja, hogy ez a két személy a fizikai szex mámorában egyesüljön.”

Egy férfi hallgató munkája: „Szeretem a szexet.”

Mitológia – Papa, miért nőnemű volt a győzelem istennője?

– Majd megtudod, kisfiam, ha megnősülsz.

A férfi sorsa a nő

MÁRCIUS 8. – A NŐK NAPJA. Nem véletlenül a tavasz kezdetére került ez az „ünnepe”. Ilyenkor minden és mindenki szebbé válik. A nő biztosan! A férfiak talán okosabbak lesznek?

A hölgyeket ezúttal Jókai-idézetekkel köszöntjük. Híres írónk gondolatai gyakran forogtak a nők körül. Nem véletlenül, hiszen már 23 éves korában megnősült. Jókai Mór Laborfalvi Rózával csaknem négy évtizedet élt együtt (1848–1886), majd élete utolsó éveit Nagy Bellával (1899–1904) töltötte. A nőkről (férjfiakról) írott megjegyzései ma is figyelmet érdemelnek. A köszöntő azonban vers nélkül nem lehet teljes, ezért egy Vörösmarty-versszellettel kezdjük nőnapjaink ünnepségeinket.

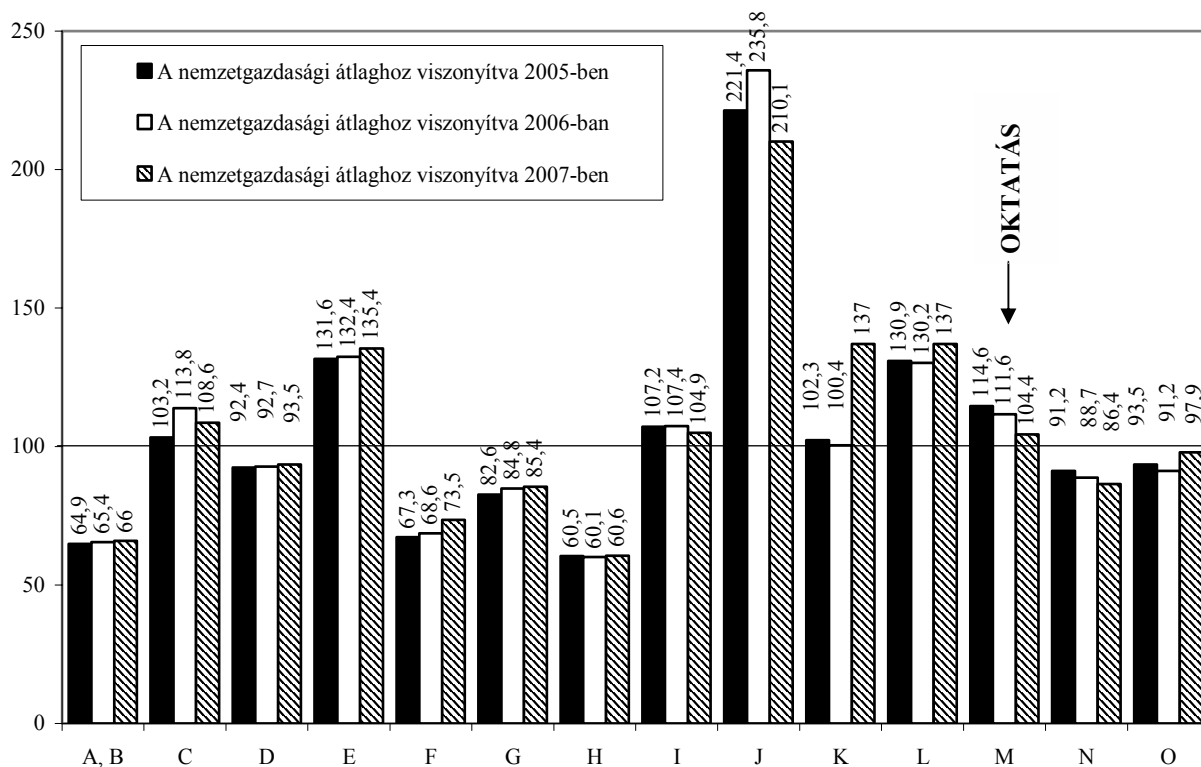
A merengőhöz (részlet)

Hová merült el szép szemed világa?	S nem biztatól sorsodnak jóslatában,
Mi az, mit kétes távolban keres?	Mert egyszer azt családon keresed?
Talán a múlt idők setét virága,	Nézd a világot: annyi milliója,
Min a csalódás könnye rengedez?	S köztük valódi boldog oly kevés.
Tán a jövőnek holdas fátyolában	Ábrándozás az élet megrontója,
Ijesztő képek réme jár feléd,	Mely, kancsalúl, festett egekbe néz.

(Vörösmarty Mihály, 1843)

- A nő szerelmét nem szokás koldulni, hanem meghódítani.
- Lucifer ott maradt a paradicsomban, Éva pedig bujdosik a paradicsomon kívül.
- Nem az a bátor ember, aki az oroszánt megtámadja, hanem aki egy gyűlölő asszonynak meg meri vallani a szerelmét.
- Milyen véghetetlen mélység és magasság egy nőnek szerelme. Az ember elszédül, ha hosszan néz bele.
- Mennyi mindent tud mondani egy nő ajka, mikor be van csukva.
- Ugyanazon férfi az egyik asszony mellett gyáva bölcs, a másik mellett eszeveszett hős.
- A diadalmaskodó asszony kevély lelke nem éri be a boldogsággal: az a más boldogtalanságát is akarja élvezni.
- A mindent tudás lehet férfierény; de a nőre nézve szerencsétlenség az. Minden nőnek szüksége van jó adag tudatlanságra.
- A nőn fordul meg a család sorsa.
- Sok nőt ismer a világ, kinek férjét a közvélemény elítélte, s aki mégis szereti férjét.
- Vannak azonban asszonyok, akik nemcsak magukért állnak bosszút, hanem tíz-husz megcsalt asszonyért is.
- Ahhoz is nagy bolondság kell, hogy valaki a lutribra rakja be a pénzét abban a hitben, hogy hátha az ő száma jön ki; de még nagyobb bolondság kell ahhoz, hogy valaki egy szép asszony lelkére bízva a lelkét, azt képzelve, hogy hátha az övét tartja meg – a sok közül.
- Az asszonyok mindenre képesek. Még arra is, hogy a férjükbe beleszeressenek.
- A nők leggyöngébb oldala a kíváncsiság.
- Egy féltékeny asszony százat csinál. Ez a nyavalya a legragályosabb a világon.
- Némely nőnek a férj arra kell, hogy legyen kin gyakorolni a háládatlanság ösztönét.
- A szerencsétlenség már jó kulcs egy szép nő ajtajához.
- Angyal vagy asszony – az mindegy. Gyakran az angyalok nem segítenek annyit az emberen, mint az asszonyok, s a gonosz angyalok nem tesznek vele annyit rosszat, mint az asszonyok.
- Igazi gavallér csak egész szívet ad egy nőnek. Akár az egyiknek, akár a másiknak.
- Azt tartják, hogy akkor a legveszedelmesebb a férfi az asszonyokra nézve, amikor ittas. Valószínű. A mámorban varázslat van, az indulatok lángra gyulladnak, a szenvedély elfoglalja az ész helyét, és ez mind megigéző.
- Imádkozni némely nőnek életszükséglet. Reggel azokért a bűneiért, amiket már elkövetett, este azokért, amiket ezután akar elkövetni.
- Könnyű kiengesztelni egy asszonyt, aki haragszik, aki pöröl, aki sír, aki dül-fül, ront-bont, körmöl és pofoz; de hogyan lehet kiengesztelni egy nőt, aki hallgat, aki egykedvű arcot csinál, aki még csak egy arcvonással sem árulja el, hogy mi baja van?
- Nagyon lehűti a tiszteletét a nő iránt, ha szivarozni látja; ilyenkor szerető helyett jó pajtást lát benne.
- Két tökéletes alkotása van a természetnek. Az egyik a kismacska, mikor még nem tud egeret fogni, a másik a fiatal leány, mikor még nem tudja, hogy mit beszél.
- A hét főbűnért megbocsát az asszony; de nem bocsátja meg azt, hogyha unatkozni hagyják! Hirtelen akad, aki vállalkozik rá, hogy mulattassa, s az asszony háládatos hozzá! Csak az a kérdés, hogy mivel mulattatják, s miből áll a hála?
- Egy asszony sem szereti, ha a másik asszony az ő férjét dicséri.
- A férfi meg tud hazájáért halni; de a nő tud érte élni.
- Nem a háború, hanem a házasság a gyöngye szívek próbaköve.
- Férfiaknak nagyobbakat szabad botlani, mint nőknek; a könnyelműség amott csak tréfa, itt komoly dolog, a bukás nekünk csak kaland, náluk szerencsétlenség.

Az alkalmazásban állók egy főre jutó bruttó keresetének alakulása az egyes ágakban, a nemzetgazdasági átlaghoz viszonyítva, 2005-2007

A havi bruttó átlagkeresetek listája a magyar nemzetgazdaságban (2005-2007)

Nemzetgazdasági ág jele	Nemzetgazdasági ág megnevezése	Átlagkereset Ft/fő 2005	Átlagkereset Ft/fő 2006	Átlagkereset Ft/fő 2007	% 2006/2007		Az átlagkeresetek aránya és sorrendje			
					bruttó	nettó	2006		2007	
A,B	Mezőgazdaság, halászat	102 796	111 978	122 072	9,0	3,6	0,654	13.	0,660	13.
C	Bányászat	163 365	194 948	200 921	3,1	-0,7	1,138	4.	1,086	4.
D	Feldolgozóipar	146 232	158 662	172 942	8,8	3,3	0,927	8.	0,935	9.
E	Vill. energia, gáz-, hő-, vízellátás	208 389	226 791	250 432	10,4	4,9	1,324	2.	1,354	3.
F	Építőipar	106 566	117 466	135 937	15,6	8,5	0,686	12.	0,735	12.
G	Kereskedelem, járműjavítás	130 698	145 194	157 963	8,8	3,7	0,848	11.	0,854	11.
H	Szálláshely-szolg., vendéglátás	95 773	102 890	112 039	8,9	3,8	0,601	14.	0,606	14.
I	Szállítás, rakt., posta, távközlés	169 748	183 936	194 127	5,5	0,8	1,074	6.	1,049	5.
J	Pénzügyi tevékenység	350 530	403 862	390 350	-3,3	-7,9	2,358	1.	2,101	1.
K	Ingatlanügyi, gazd. szolgáltatás	161 912	171 966	191 712	11,4	5,4	1,004	7.	1,370	7.
L	Közig., védelem, kötelező TB	207 287	222 946	253 509	13,7	7,2	1,302	3.	1,370	2.
M	Oktatás (köz- és felsőoktatás)	181 448/189 500*	191 094/196 420*	193 196/197 600*	1,1	-1,8	1,116	5.	1,044	6.
N	Egészségügyi és szociális ellátás	144 023	151 829	159 787	5,2	0,8	0,887	10.	0,864	10.
O	Egyéb közösségi, személyi szolg.	148 020	156 148	181 062	15,9	8,6	0,912	9.	0,979	8.
<i>Nemzetgazdaság, összesen</i>		158 315	171 239	185 004	8,0	2,8	1,000		1,000	
<i>Nemzetgazd. szellemi fogl., összesen</i>		222 768	239 400	255 580	6,7	1,8	1,398		1,381	

* A pedagógus bruttó átlagkeresete

Forrás: KSH, PSZ

A KSH által hivatalosan közzétett adatok alapján mutatjuk be az elmúlt évek kereseti adatait. Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy a *bruttó kereseti adatok* valamennyi keresetelemet felölelik (alapilletmény, pótlékok, a 13. havi illetmény egész évre vetített hatása, túlmunka stb.). Számlánkra természetesen nem ennyit utalnak, hanem az adó- és járuléklevonásokkal csökkentett nettó összeget kapjuk csak meg. Például az oktatási ágazat 2007. évi átlagkeresete, a bruttó 193 196 Ft nettóban 117 063 forintot jelentett. A legrosszabbul fizetett ágazat (szálláshely-szolg., vendéglátás 112 039 forintos bruttó bére pedig 79 290 Ft nettó összegnek felel meg). Ugyanakkor ismeretes az is, hogy az ebben az ágazatban leginkább elterjedt „borraváló” megemeli az érintettek jövedelmét.

A KSH-adatok szerint nálunk rosszabbul álló egészségügyi és szociális ágazatban a bruttó 159 787 Ft/hó kereset nettóban 101 947 forintot ér. Jól tudjuk azonban, hogy a paraszolvencia milyen jelentős mértékben emeli meg az ágazatban dolgozók nettó (adózatlan) keresetét.

Az oktatás az ágazatok kereseti sorrendjében tovább folytatja mélyrepülését. 2005-ben a 4., 2006-ban az 5., 2007-ben pedig a 6. helyen szerepel. A legtöbb diplomást foglalkoztató ágazat csupán 4,4 százalékkal haladja meg a nemzetgazdasági átlagot. A pedagógusok átlagkeresete (197 600) pedig mintegy 22,7%-kal marad el a szellemi foglalkozásúakétól (255 580).

A 2007. évi kereseti adatok különlegessége, hogy a pénzügyi szférában az előző évhez képest 3,3%-kal kevesebb lett az átlagkereset. Mindez azonban nem veszélyezteti az ágazat első helyét, hiszen a 390 350 forintos átlagkeresettel így is jóval kétszáz százalék fölött állnak. A nemzetgazdaság egészében az előző évhez képest bruttó 8%-os volt a keresetemelkedés. A nettó keresetek azonban csak 2,8%-kal emelkedtek, miközben a fogyasztói árindex 8%-kal nőtt. Tehát általános volt a reálkereset-csökkenés 2007-ben. Kivételt csak az építőipari és az élelmiszer- és szociális ágazatok ágazata képez, ahol 8,5, illetve 8,6%-kal emelkedtek a nettó keresetek. Az oktatási ágazatban a nettó keresetek 1,8%-kal alacsonyabbak voltak, mint 2006-ban, tehát a reálkereset-csökkenés mértéke majdnem tíz (9,8) százalék!

Mit várhatunk 2008-ban? A közalkalmazotti bértábla átlag 5%-os emelése legfeljebb csak a 2007-ben jelentősen csökkent reálkereset megőrzésére lesz elég. Az oktatási ágazatot meg fogja előzni az ingatlanügyletek, a gazdasági szolgáltatások területe is. Tehát tovább folyik ágazatunk lecsúszása a nemzetgazdasági keresetek ranglétráján, és valószínűleg a hetedik helyre kerülünk. Lassan közeledünk a kilencvenes években „kivívott” helyzetünkhöz (8-9.). Mindez igazolja és megerősíti, hogy sürgősen szükség van a PSZ bérkonfeciójának megvalósítására, a pedagóguskeresetek jelentős növelésére. (Lásd: lapunk 5. oldala.) Á. A.

Változások a nyugdíjszabályokban

Az Országgyűlés 2007. november 26-ai ülésnapján elfogadta a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvényt (Tny.) módosításáról szóló 2007. évi CLVI. törvényt. (Megjelent a Magyar Közlöny 2007. évi 174. számában.) A módosított Tny. 2008. január 1-jén lépett hatályba.

A változtatások közül – a teljesség igénye nélkül – azokat mutatom be, amelyek legjobban érdeklík a kollégákat. (Megjegyzés: e cikk tartalmát érdemes összevetni a Pedagógusok Lapja 2007. évi 2. számában megjelent, a társadalombiztosítás változásaival kapcsolatos cikkel.)

1. Előrehozott, illetőleg csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra jogosultság

1.1. 2008-ban – az 1951-ben született nő és az 1948-ban született férfi – a 62. életévét betöltését megelőző időponttól előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult, aki

- ha nő, az 57. életévét, ha férfi, a 60. életévét betöltötte,
- legalább 38 év (csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj esetében legalább 33 év) szolgálati időt szerzett, továbbá
- a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultságról, valamint a szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 5. §-a (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítási jogviszonyban nem áll.

E három feltételnek egyszerre kell teljesülnie, amiből az következik, hogy az előrehozott öregségi nyugdíjat igénylő a nyugellátás megállapításának időpontjában nem állhat

- munkaviszonyban (ideértve az országgyűlési képviselőt, európai parlamenti képviselőt),
- közalkalmazotti, illetőleg közszolgálati jogviszonyban,
- ügyészségi szolgálati jogviszonyban,
- bírósági jogviszonyban,
- igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban,
- ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban,

illetve nem lehet

- hivatásos nevelésügyi jogviszonyban álló személy,
- a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja,
- katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- szövetkezet tagja – ide nem értve az iskolaszövetkezet napközi rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, hallgató tagját –, ha a szövetkezet tevékenységében munkaviszony, vállalkozási vagy megbízási jogviszony keretében személyesen közreműködik,
- kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni vállalkozó,
- kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő társas vállalkozó,
- díjazás ellenében munkavégzésre irányuló, egyéb jogviszony keretében (bedolgozó, megbízási szerződés alapján, egyéni vállalkozónak nem minősülő vállalkozási jogviszonyban, segítő családtagként) személyesen munkát végző személy,
- a külön törvényben meghatározott közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy, kivétel: amennyiben az e tevékenységből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér 30%-át, illetőleg naptári napokra annak 30-ad részét.

[A felsoroltak a Tbj. 5. § (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontokban szerepelnek]

A csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj megállapításánál a csökkentés módjában és mértékében nem történt változás.

Aki előrehozott öregségi nyugdíjra, illetve csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra jogosultságot szerzett, az e jogosultságot bármikor érvényesítheti.

A feltételek fennállása esetén 2008-ban a gyermekkedvezményt (a hiányzó szolgálati idő pótlására) és a folyósítási kedvezményt igénybe lehet venni még 2008-ban.

1.2. 2009. január 1-je és 2012. december 31-e között a 62. életév betöltését megelőzően előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult, aki

- ha nő, az 59. életévét, ha férfi, a 60. életévét betöltötte,
- legalább 40 év (a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj esetében 37 év) szolgálati időt szerzett, továbbá
- a Tbj. 5. § (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

1.3. 2013. január 1-jétől a 62. életév betöltését megelőzően előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult, aki

- a 60. életévét betöltötte,
- legalább 37 év szolgálati időt szerzett, továbbá
- a Tbj. 5. § (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

A Tny. 18/B. §-a szerint 2013. január 1-jétől az előrehozott öregségi nyugdíj összegét úgy kell megállapítani, hogy az öregségi nyugdíj összegét

- annyszor 0,3%-kal kell csökkenteni, ahányszor 30 naptári nap hiányzik a 62. életév betöltéséhez, ha a jogosult 61. életévét betöltötte.

- 3,6%-kal, továbbá annyszor 0,4%-kal kell csökkenteni, ahányszor 30 naptári nap hiányzik a 61. életév betöltéséhez, ha a jogosult a 61. életévét nem töltötte be.

Az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése a csökkentés mértékét nem érinti.

Példa: 38 év szolgálati idővel rendelkező személy (akár férfi, akár nő) 60. életévé betöltésétől kéri az előrehozott öregségi nyugdíját. Az igénylő nyugdíjának összegét $(0,4\% \times 12 + 0,3\% \times 12 =) 8,4\%$ -kal kell csökkenteni.

Kiegészítő megjegyzés a fentiekhez:

– Addig nem állapítanak meg előrehozott öregségi nyugdíjat, amíg a biztosítási jogviszony meg nem szűnik (pl. a közalkalmazotti jogviszony). E témában a közalkalmazotti jogviszony megszűnéséről a Pedagógusok Lapjában már írtak a jogtanácsosaink.

– 2012. december 31-ig nettó nyugdíjat állapítanak meg. A nettósítás módjáról, a teljes valorizálásról, a 40 év feletti szolgálati idő mértékéről már lapunk 2007. februári számában adtam tájékoztatást. Nem történt változás.

– A saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott személy 2007. 04. 01-jétől 8,5%, 2008. 01. 01-jétől 9,5% nyugdíjjárulék fizetésére van kötelezve.

– A nyugdíjas foglalkoztatott, ha a nyugdíjjárulékot legalább 365 napig megfizette, akkor *kérelmére speciális nyugdíjmelésben részesül* a Tny. 22/A. § szerint. Azaz minden megszerzett 365 nap szolgálati idő után az ez idő alatt kapott bruttó járulékalapot képező keresetéből, jövedelméből számított havi átlagos összeg 0,5%-ával – kérelmére – a nyugdíját meg kell emelni.

– A kérelmet formanyomtatványon a mellékelt nyugdíjjáruléklevonások igazolásával kell benyújtani a lakóhely szerinti nyugdíjbiztosítási igazgatási szervhez.

– Aki az előrehozott, illetve csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra 2008. január 1-je előtt jogosultságot szerzett, annak a nyugellátása megállapításához a biztosítással járó jogviszonyát nem kell megszüntetni.

– Aki 2007. 12. 31-én már nyugdíjasként dolgozott, korlátozás nélkül dolgozhat 2009. 12. 31-ig, ha még 62 év alatti.

– 2009. 01. 01-től nem szűnik meg a nyugdíjminimum intézménye, és továbbra is megállapítható lesz az öregségi résznyugdíj. Erre – hús év szolgálati idő hiányában – az válik jogosulttá, aki legalább 15 év szolgálati időt szerzett és a 62. életévét betöltötte.

2. Hozzá tartozói nyugellátások

2.1. Lényeges változás, hogy 2007. 12. 31-ét követően megállapításra kerülő hozzá tartozói nyugellátások esetén *rokkant* az, akinek a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvény 1. §-ának a) pontjában meghatározott egészségkárosodása eléri az 50%-os mértéket.

2.2. A Tny. 47. § (2) bekezdése szerint az ideiglenes öregségi nyugdíj megszűnését követően *özvegyi nyugdíjra* jogosult, aki házastársa halálakor

- a rá irányadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltötte, vagy

- rokkant, vagy
- házastársa jogán árvaellátásra jogosult fogyatékkal élő, ill. tartósan beteg, vagy legalább 2 árvaellátásra jogosult gyermek ellátásáról gondoskodik.

A Tny. 47. § (3) bekezdése korábban úgy rendelkezett, hogy özvegyi nyugdíj akkor is jár, ha erre jogosító feltételek valamelyike a házastárs halála esetén az elhalálozástól számított 10 éven belül bekövetkezik. 2008. 01. 01-től ez a rendelkezés változott. A Tny. 47. § (3) bekezdése szerint az új özvegyi nyugdíj jár akkor is, ha az erre jogosító feltételek valamelyike

- a házastárs 1993. március 1-je előtt bekövetkezett halála esetén az elhalálozástól számított 15 éven belül,

- a házastárs 1993. február 28-a után bekövetkezett halála esetén az elhalálozástól számított 10 éven belül teljesül.

Ez a változás az özvegyi nyugdíj feléledésére vonatkozó szabályokat is érintett.

A módosított Tny. 53. § (1) bekezdése szerint 2008. 01. 01-től feléled az özvegyi nyugdíja annak, akinek az özvegyi nyugdíja nem házasságkötés miatt szűnt meg, ha az arra jogosító feltételek valamelyike

- a házastárs 1993. 03. 01-je előtt bekövetkezett halála esetén az özvegyi nyugdíj megszűnésétől számított 15 éven belül,

- a házastárs 1993. febr.-08 28-a után bekövetkezett halála esetén az özvegyi nyugdíj megszűnésétől számított 10 éven belül fennáll.

E módosításra az Alkotmánybíróság 37/2007. (VI. 12.) számú határozata alapján kerül sor, mert a feléledési idő 15 évről 10 évre történt csökkentéséhez nem kapcsolódtak átmeneti szabályok. Az az özvegy, aki már korábban előterjesztett kérelmet, de a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság jogerősen elutasította, mivel a feléledés valamelyik feltétele 1993. március 1-jétől számított 10 éven túl teljesült, vagy emiatt nem is kérte a megállapítást, tekintettel a módosításra, jogosult lehet az özvegyi nyugdíjra, amit kérelmeznie kell.

Horváth Erzsébet tb-szakreferens

A prémiumévek programról

A januári számunkban jeleztük, a prémiumévek programról és a különleges foglalkoztatási állományról szóló 2004. évi CXXII. törvény (továbbiakban: Péptv.) nemcsak az idén, hanem **2009. december 31-ig érvényes**. Nézzük tehát az idézett **3-4. §-ban** foglaltakat.

A **3. §-a** tartalmazza a prémiumévek programban való részvétel feltételeit, amelyek az alábbiak:

1. a programban részt vevő **legfeljebb 5 éven belül** előrehozott öregségi nyugdíjra vagy öregségi nyugdíjra jogosulttá válik, feltéve, hogy előrehozott öregségi nyugdíjra nem jogosult, illetve csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjban nem részesül (*kor és feltételek: ld. fenn*);

2. a programban részt vevő rendelkezik legalább huszonöt év, a közszférában jogviszonyban töltött idővel (*a közszférában jogviszonyban töltött idő*: közalkalmazott esetében a Kjt. 87/A. §-a alapján közalkalmazotti jogviszonyként elismert idő számít);

3. a programban részt vevő további foglalkoztatására a a Kjt. 30. § (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontjában meghatározott okból nincs lehetőség;

4. a határozatlan idejű kinevezéssel rendelkező programban részt vevő hozzájárul a határozatlan idejű foglalkoztatásra irányuló jogviszonyának határozott idejű jogviszonnyá történő módosításához, és elfogadja az e törvényben meghatározott, a Kjt.-ben foglaltaktól eltérő szabályokat.

Technikai lebonyolítás szempontjából:

1. A munkáltató köteles a feltételek fennállása esetén írásban felajánlani a programban való részvétel lehetőségét, egyúttal tájékoztatni őt a program szabályairól,

2. a programban részt vevő a felajánlás kézhezvételétől számított 14 napon belül írásban megadott hozzájárulása esetén gondoskodik a kinevezés közös megegyezéssel történő módosításáról.

A Péptv. **4. §-a** szerint a programban való részvétel azzal jár, hogy

1. a programban részt vevő munkakörrel nem rendelkezik, azonban a létrejövő fennálló jogviszony időtartama alatt a munkáltatója által igényelt, hetente - munkaidőkeret alkalmazása esetén a munkaidőkeret átlagában - **legfeljebb 12 óra időtartamú**, iskolai végzettségének és képzettségének megfelelő munkát köteles a munkáltató erre irányuló, a munkaidő-beosztás közlésére vonatkozó szabályok szerint megadott utasítása esetén elvégezni. A programban részt vevő számára a munkavégzés elrendelése aránytalan sérelmet nem okozhat, **számára rendkívüli munkavégzés** - baleset, elemi csapás vagy súlyos kár stb. kivételével - **nem rendelhető el**.

2. a programban részt vevő havonta a **korábbi illetménye hetven százalékának** megfelelő mértékű juttatásban részesül. A **korábbi illetmény**: a programban részt vevőnek a prémiumévek programba

történő belépését közvetlenül megelőző tizenkét egész havi illetményének, munkabérének havi átlaga, közalkalmazottak esetében a **Kjt. 66. §-a alapján a kinevezésben foglalt illetmény, valamint a rendszeres illetménypótlékok**,

3. A munkáltató a munkavégzésre nem adhat utasítást naptári évenként legfeljebb két olyan időtartamra vonatkozóan, melyek együttes mértéke a programban részt vevőnek a prémiumévek programba történő belépését közvetlenül megelőző évi rendes szabadságának felel meg.

4. A programban részt vevő foglalkoztatásra irányuló jogviszonyára a Kjt.-t úgy kell alkalmazni, hogy **NEM** alkalmazható a **Kjt. 60-80. §-a**, azaz rá nem érvényesek az illetmény- és előmeneteli rendszerre vonatkozó szabályok. **Különösen felhívom figyelmet a Kjt. 13. havi illetményt tartalmazó 68. §-ára. Tehát a 13. havi illetmény nem jár** a programban részt vevőnek. A programban részt vevőt foglalkoztatásra irányuló jogviszonya alapján járó természetbeni étkezés vagy étkezési hozzájárulás harminc százaléka illeti meg. **A jubileumi jutalomra való jogosultság tekintetében** a programban való részvétellel összefüggésben foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban töltött ideje **jogszerző időnek számít**, a jubileumi jutalom összegét a Péptv. szerinti meghatározott juttatás alapulvételével kell megállapítani.

A Péptv. alapján létrejövő, határozott időre szóló foglalkoztatásra irányuló jogviszony nem szüntethető meg felmentéssel a Kjt. 30. § (1) bekezdés *a)- b)* pontjában meghatározott okból.

A jogviszony **megszűnik**:

- a programban részt vevő előrehozott öregségi, illetőleg öregségi nyugdíjra való jogosultsága feltételeinek megszerzésével, vagy csökkentett összegű előrehozott öregségi, rokkantsági, illetve baleseti rokkantsági nyugdíj részére történő megállapításával, vagy

- új munkaviszony, közalkalmazotti, közszolgálati jogviszony, állami vezetői szolgálati viszony létesítésével.

Végezetül a Péptv. 4. § (8) bekezdése értelmében: ha a programban részt vevő legkésőbb a program 24. hónapjára járó juttatásának kifizetését megelőzően kizárólag a Munka törvénykönyve hatálya alá tartozó munkaviszonyt létesít, a 24. hónapig hátralévő időre járó juttatást, de legfeljebb a prémiumévek programba történő belépés időpontjában őt megillető felmentési időből a munkavégzés alóli mentesítés időtartamára járó díjazás és végkielégítés együttes összegét a részére legkésőbb a foglalkoztatási jogviszony megszűnésekor ki kell fizetni.

Dr. Dudás Lilian jogtanácsos

Győrtől 15 km-re, **Győrújbaráton** gyermektáborunk faházak és sátras elhelyezéssel, kiszolgáló épületekkel, sportpályákkal várja az osztálykirándulást, erdei iskolát, táborozást lebonyolító csoportokat. Elő- és utószezonos áraink: **8 személyes gyermekfaházban – 1 680 Ft/fő/éjszaka; 4 személyes sátorban – 732 Ft/fő/éjszaka; pedagógusok elhelyezése 4 vagy 2 ágyas szobákban – 1 680 Ft/fő/éjszaka.** 20 fő gyermek után 1 fő pedagógus ingyenes. Étkezés: saját főzőkonyhánkon történik, menüválasztással vagy egyeztetés alapján, igény szerint.

Érdeklődésére részletes információval szolgálunk. T.: 06-30/855-1125. E-mail: igazgato@gyorigermektabor.hu; www.gyermektabor.hu. (x)

MUNKAJOGI KÉRDÉSEK

Kistérségi feladatellátás – szakszervezeti joggyakorlás

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény a kistérségi feladatellátás szabályait a következőképpen határozza meg.

„A közoktatás feladatainak kistérségi megszervezése

89/A. § (1) A települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásának megalakulása (a továbbiakban: többcélú kistérségi társulás) esetén az e törvény 85-89. §-ában foglaltakat az e §-ban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Ha a többcélú kistérségi társulás az e törvény 86. §-ának (3) bekezdésében meghatározott feladat ellátásáról gondoskodik, a megyei önkormányzatnak e feladatok tekintetében megszűnik a feladatellátási kötelezettsége a többcélú kistérségi társulásban közoktatási feladatot ellátó települési önkormányzatok illetékességi területén (a továbbiakban: többcélú kistérségi társulás területe), és az e törvény 88. §-ának (9) bekezdésében szabályozottak szerinti feladatátvitelre a többcélú kistérségi társulás válik jogosulttá (a továbbiakban: átvett kistérségi feladat). A többcélú kistérségi társulás a megyei önkormányzat e törvény 86. §-ának (4)-(5) bekezdésében és 87. §-ában meghatározott feladatait is elláthatja. A többcélú kistérségi társulás az ellátott feladatai tekintetében az e törvény 81. §-ában meghatározottak szerint közoktatási megállapodást is köthet.

(3) A megyei önkormányzat az átvett kistérségi feladat ellátásához szükséges, a többcélú kistérségi társulásban részt vevő községi, városi önkormányzatok által e törvény 88. §-ának (9) bekezdése alapján részére használatra átengedett intézményi vagyon használati jogát köteles a többcélú kistérségi társulás részére átadni. Ha a megyei önkormányzat a tulajdonában lévő közoktatási intézménnyel az átvett kistérségi feladatot nem kívánja a többcélú kistérségi társulás területén ellátni, értesíti a többcélú kistérségi társulást, amelynek kezdeményezésére az átvett kistérségi feladat ellátását szolgáló intézményi vagyon használati jogát köteles a kistérségi társulás részére átengedni. A feladat átadására, illetve az intézményi vagyon használatra történő átengedésére e törvény 88. §-ának (9), valamint 102. § (9) és (11)-(12) bekezdésében meghatározottakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a használatba adás a többcélú kistérségi társulás fennállásáig szól.

(4) A többcélú kistérségi társulási megállapodást, illetve annak módosítását a társulási tanács elnöke megküldi az érintett megyei önkormányzatnak és szükség szerint kezdeményezi az átvett feladatokkal kapcsolatos megállapodás megkötését. A megyei önkormányzat a következő ülésén, de legkésőbb hatvan napon belül köteles a kezdeményezésről dönteni.

(5) A többcélú kistérségi társulás az általa ellátott feladatokra - az e törvény 85. §-ának (4) bekezdése szerint - önálló intézkedési tervet készít.

(6) Ha a többcélú kistérségi társulás megszűnik az e törvény 86. §-ának (3) bekezdésében meghatározott feladatellátási kötelezettség és a feladat ellátásához rendelkezésre álló intézményi vagyon használati joga - az e törvény 102. §-ának (9)-(10) bekezdésében meghatározottak szerint -

a) a megyei önkormányzatra száll azoknak a községi, városi önkormányzatok tekintetében, amelyek e törvény 1993. szeptember 1-jei hatálybalépésekor (a továbbiakban: 1993. évi hatálybalépés) az adott feladatot nem látták el,

b) arra a községi, városi önkormányzatra száll, amelyik az adott feladatot e törvény 1993. évi hatálybalépésekor ellátta.

(7) Ha a községi, városi önkormányzat kilép a többcélú kistérségi társulásból az e törvény 86. §-ának (3) bekezdésében meghatározott feladatellátási kötelezettség és a feladat ellátásához rendelkezésre álló intézményi vagyon használati joga - az e törvény 102. §-ának (9) bekezdésében meghatározottak szerint -

a) a megyei önkormányzatra száll, amennyiben a kilépő községi, városi önkormányzat e törvény 1993. évi hatálybalépésekor az adott feladatot nem látta el,

b) a kilépő községi, városi önkormányzatra száll, amennyiben az adott feladatot e törvény 1993. évi hatálybalépésekor ellátta.

(8) A (6) bekezdés b) pontjában és a (7) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben a megyei önkormányzat a feladat átvételétől

számított öt éven át az e törvény 88. §-ának (9) bekezdésében meghatározott feladatátvitelt visszautasíthatja.

(9) A közoktatási intézményt fenntartó többcélú kistérségi társulás a közoktatással összefüggő döntései előkészítésére közoktatási társulási bizottságot hoz létre.

(10) A közoktatási intézményt fenntartó többcélú kistérségi társulás - az érintett községi, városi önkormányzat kezdeményezésére - a közoktatással összefüggő tevékenységét olyan település tekintetében is elláthatja, amely nem tagja a társulásnak, ennek keretei között megállapodhat különösen az intézményfenntartói jog átvételében, valamint tagintézményt működtethet olyan településen is, amely nem tartozik a többcélú kistérségi társuláshoz.

(11) A (10) bekezdésben meghatározott kérdésekben a társulási tanács határoz.

(12) A hazai és nemzetközi forrásokra kiírt közoktatási célú pályázatokon való részvétel feltétele, hogy az e törvény 89/A. §-ának (5) bekezdése alapján készített intézkedési terv tartalmazza a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket. A pályázatok elbírálásánál - az előírt feltételek megléte esetén - előnyben kell részesíteni azt a közoktatási intézményt fenntartó társulást, amelynek tagjai között olyan önkormányzat is található, amely szerepel a hátrányos helyzetű települések jegyzékén, továbbá azt a közoktatási intézményt fenntartó települést és társulást, amelynek az illetékességi területén a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók összes gyermekhez, tanulóhoz viszonyított aránya eléri a huszonöt százalékot. Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések meghatározását az oktatásért felelős miniszter útmutató kiadásával segíti. E rendelkezéseket a többcélú kistérségi társulás tekintetében is alkalmazni kell.”

Mint látható: a kistérségi társulás létrehozása, működtetése, megszüntetése a benne részt vevő települések önkormányzatainak együttműködése nélkül elképzelhetetlen.

Felvetődik a kérdés, hogy ezen, a település egészét érintő döntések előkészítésében, véleményezésében hogyan érvényesülnek a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. számú törvényben (Kjt.) szabályozott szakszervezeti jogosítványok.

Véleményem szerint - eltérő szabályozás hiányában - a kistérségi társulásban érdekelt valamennyi önkormányzatnál a Kjt. alábbi rendelkezéseit kell alkalmazni.

„**Kjt. 6. § (1)** A munkaügyi kapcsolatokat és a közalkalmazotti jogviszonyt érintő

a) ágazati jelentőségű kérdésekben az ágazati miniszter (a továbbiakban: miniszter) az országos önkormányzati érdek-képviselői szervezetek bevonásával az érintett ágazatban, alágazatban, szakágazatban (a továbbiakban együtt: ágazat) reprezentatív szakszervezetekkel, az ágazati sajátosságoknak megfelelően ágazati érdekegyeztető fórumban,

b) területi és települési jelentőségű, ezen belül egyes ágazatokba tartozó közalkalmazottak jogviszonyát érintő kérdésekben az önkormányzat az érintett, helyi-területi szinten reprezentatív szakszervezetekkel önkormányzati érdekegyeztető fórumban egyeztet.

(3) Az önkormányzat döntése előtt az érintett, megfelelő szintű szakszervezetekkel véleményeztetni

a) a közalkalmazotti illetmény-előmeneteli rendszer pénzügyi fedezetül szolgáló költségvetés, valamint

b) a közalkalmazottak nagyobb, illetve egyes ágazatokba tartozó csoportját érintő intézkedés tervezetét.

(4) A (3) bekezdésben foglalt tervezeteket az azokról történő döntés előtt legalább tizenöt nappal meg kell küldeni a véleményezésre jogosult szakszervezeteknek.

(5) Az (1) bekezdés szerinti érdekegyeztető fórumok létrehozása, működtetése, továbbá személyi, tárgyi és anyagi feltételeinek biztosítása a miniszter, illetve az önkormányzat kötelessége. Az érdekegyeztető fórumok a működésükre vonatkozó szabályokat - megállapodás útján - maguk alakítják ki. Az érdekegyeztető fórumok létrehozására és működésére vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha az önkormányzati érdekszövetségekkel, az érintett költségvetési intézményekkel, illetve az érintett megfelelő szintű szakszervezetekkel kötött

megállapodás alapján az ágazaton belül a tárcaszintű társadalmi párbeszéd egyéb fórumait alakítják ki.

6/A. § (1) A 6. §-ban meghatározott jogosítványokat az a szakszervezet gyakorolja, amely az adott körben reprezentatív.

(3) Amennyiben a reprezentativitás kérdésében vita merül fel, erről az érdekelt fél kérelmére soron kívül, nemperes eljárásban bíróság dönt.”

Dr. Selmeciné dr. Csordás Mária vezető jogtanácsos

Tudnivalók a perköltségről

A Pedagógusok Lapja előző számában (PL-útmutató, VII.) sajnálatos módon félreérthető jogszabályi magyarázat jelent meg a perköltségről, amely – a telefonon érkező kérdések tanúsága szerint – értelmezési gondot okoz.

Erre figyelemmel szükségesnek tartom az alábbi pontosítást, és a perköltség fogalmának – amennyire lehetséges, érthető formában történő – ismertetését.

A polgári perrendtartásról szóló 1952.évi III.számú törvény (Pp.) a perköltség fogalmát viselésének szabályait a következőképpen határozza meg.

„A perköltség fogalma

75. § (1) Perköltség - a törvényben meghatározott kivételeket nem tekintve - mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel (előzetes tudakozódás és levelezés költsége, eljárási illeték, tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácdíj, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.).

(2) A perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd, jogtanácsos, illetve szabadalmi ügyvivő készkiadásait és munkadíját is.

(3) Ha a fél meghatalmazottja nem ügyvéd, vagy ha a fél személyesen jár el, a meghatalmazott, illetőleg a fél részére munkadíj nem állapítható meg, de igényt tarthat az útiköltség, valamint a bíróság előtt való megjelenéssel szükségképpen felmerült keresetkiesés megtérítésére. Az útiköltség megtérítésére a 186. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Ugyanez illeti meg a meghatalmazott által képviselt felet is, ha a tárgyaláson a bíróságnak személyes megjelenésre szóló idézése folytán jelent meg.

A perköltség viselése

77. § A bíróság a perköltség viselése felől az ítéletben vagy az eljárást befejező egyéb határozatban dönt. Ha azonban a törvény értelmében tanút, szakértőt vagy perben nem álló más személyt kell valamely perbeli cselekmény költségében elmarasztalni, a bíróság az említett személyt nyomban kötelezi a költségek megfizetésére. Ugyanígy járhat el a bíróság akkor is, ha valamely perbeli cselekmény költsége a felek valamelyikét a per eldöntésére tekintet nélkül terheli.

78. § (1) A pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pereszes felet kell kötelezni; ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója.

79. § (1) A bíróság a perköltség összegét a fél által előadott és a szükséghez képest igazolt adatok figyelembevételével állapítja meg. A fél javára az általa felszámítottnál több perköltséget megállapítani nem lehet. Ha a fél a költségeket nem számította fel vagy nem igazolta, a bíróság a perköltséget a per egyéb adatai alapján hivatalból határozza meg.

(2) A költségek utólagos felszámításának helye nincs.

80. § (1) Ha az alperes a perre okot nem adott, és a követelést az első tárgyaláson azonnal elismeri, az alperes költségében a felperest kell elmarasztalni.

(2) Az a fél, aki egyes perbeli cselekményeket sikertelenül végez, vagy egyes perbeli cselekményekkel indokolatlanul késedelmeskedik, avagy valamely határnapot vagy határidőt mulaszt, vagy más módon felesleges költségeket okoz, az ebből származó költségeinek megtérítését pernyertesége esetén sem igényelheti, illetőleg az ellenfél ebből eredő költségeinek megtérítésére a per eldöntésére való tekintet nélkül kötelezhető.

81. § (1) Részleges pernyerteség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyerteség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz. Ha a pernyerteség és pereszeség aránya, valamint az előlegezett költségek összege között nincsen számottevő különbség, a bíróság akként rendelkezik, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

(2) Ha a per kártérítésre irányul, vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítelt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.

86. § (1) A költségmentességet kérelemre a bíróság engedélyezi, és a bíróság határoz az engedélyezett költségmentesség visszavonása tárgyában is.

(2) A költségmentesség, az illetékmentesség és az illetékfeljegyzési jog hatálya - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a kérelem előterjesztésétől kezdve a per egész tartamára, valamint a végrehajtási eljárásra is kiterjed. A költségmentesség vagy az illetékmentesség a végrehajtási eljárás során le nem rótt illetékek, valamint az állam által előlegezett költségek viselése alól a feleket nem mentesíti.

(3) A költségmentesség, az illetékmentesség, valamint az illetékfeljegyzési jog nem érinti az ellenfél javára megítélt perköltségek, továbbá a végrehajtási eljárás során a felek által lerótt illetékek és előlegezett költségek (végrehajtási költségek) megtérítésének kötelezettségét.

(4) A (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit a tárgyi költségfeljegyzési jogra megfelelően alkalmazni kell.”

Mint látható, a pernyertes fél képvisellel járó költségeit, amennyiben a felet ügyvéd képviselte, az ügyvédi képviselő díját a pereszes félnek mindig meg kellett fizetni. Ezért nagy a felelőssége annak, aki kilátástalan, eleve vesztesnek minősíthető pereskedésre biztatja a munkavállalót. Tapasztalatból tudom, milyen nehéz lebeszélni a munkavállalókat a felesleges költségeket eredményező perlekedésről olyan esetekben, amikor szakmailag látszik, hogy, bármennyire is szeretné, nincs igaza.

Az alaptalanul vagy felelőtlenül perlekedőnek – akár munkáltató, akár munkavállaló – eddig is, és ezután is számolnia kellett/kell az ellenérdekű fél jogi képvisellel járó költségei megtérítésével.

Dr. S. né dr. Cs. M.

Egy intézmény általános igazgatóhelyettese vezetői megbízásának visszavonása

A munkaügyi bíróság ítéletével elutasította a felperes keresetét, amelyben kérte: állapítsák meg vezetői megbízása visszavonásának jogellenességét. Az ítéleti tényállás szerint a felperes határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban állt az alperesnél, tanári munkakört látott el, majd 2000 augusztusától megbízták az általános igazgatóhelyettesi vezetői feladatok ellátásával.

Az alperesi intézmény vezetője a 2002. augusztus 26-án kelt intézkedésével 2002. augusztus 27-ei hatállyal visszavonta a felperes vezetői megbízását. A 2002. augusztus 27-ére összehívott tantestületi értekezleten részletesen megbeszélték a problémákat. A szavazáson a közalkalmazottak túlnyomó többségben támogatták az alperesi intézmény vezetőjét abban, hogy a felperes vezetői megbízását visszavonja. A felperes kérsének megfelelően az alperesi munkáltató 2002. szeptember 5-ei intézkedésében részletesen megindokolta a vezetői megbízás visszavonásával kapcsolatos munkáltatói intézkedést. E szerint a felperesnél megállapítható volt a hatáskör túllépése, a munkaköri leírásban szereplő feladatok hiányos elvégzése, a szülőkkal, tanulókkal és kollégákkal kapcsolatos kifogásolható magatartás.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárásban megállapította, hogy a vezetői megbízás visszavonásának azon indoka, hogy a felperes a hatáskörét több vonatkozásban túllépte, megalapozott és valós volt. Nem találta bizonyítottnak az elsőfokú bíróság azt az indokot, hogy a felperes az érettségi írásbeli vizsgával kapcsolatban szabálytalanságot követett volna el, mivel e téren pedagógusként, és nem vezetőhelyettesi feladatkörében járt el. Megállapította a munkaügyi bíróság azt is, hogy az alperes a minőségbiztosítással kapcsolatban nem bizonyította a felperes terhére róttakat. Ugyanakkor bizonyítottnak találta, hogy a túlóra-elszámolások során a felperes nem megfelelően járt el, munkaköri feladatait nem teljesítette megfelelően. Ugyancsak nem találta kétséget kizáróan bizonyíthatónak az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a szülőkkal, tanulókkal, kollégákkal szemben vezetőhöz nem méltó magatartást tanúsított. Mivel túlnyomórészt jogszűrűnek találta a bíróság a vezetői megbízás visszavonásának indokait, ezért az alperesi intézkedést indokoltnak és okszérűnek tartva a felperes keresetét elutasította.

Dr. S. Cs. M